

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 29, 2016

Nummer 29, 2016

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2006](#) 30-08-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2008](#) 30-08-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2005](#) 30-08-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1404](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1402](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1382](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1381](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1403](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1400](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1391](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1401](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1405](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1406](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1407](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1411](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1410](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1315](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1453](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1452](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1412](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1409](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1408](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1321](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1319](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1521](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1323](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1318](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1426](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1523](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1520](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1322](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1320](#) 05-07-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1345](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1327](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1334](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1324](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1328](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1332](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1330](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1337](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1343](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1344](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1326](#) 28-06-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1336](#) 28-06-2016

Annotatie

[Annotatie bij Hoge Raad 14 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1194, SR-Updates 2016-0250.](#)

prof. mr. J.S. Nan

RECHTSPRAAK

De afwijziging van het hof van het getuigenverzoek is zonder nadere motivering niet begrijpelijk.

Het middel klaagt over de afwijziging van het hof van het door de verdediging gedane verzoek een aantal personen als getuige te horen.

De afwijzing door het hof van het ter terechtzitting in hoger beroep gedane verzoek tot het horen van getuigen is, gelet op hetgeen aan dat verzoek ten grondslag is gelegd, zonder nadere, doch ontbrekende motivering niet begrijpelijk.

Het middel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-08-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2005

Zaaknummer: 15/00051

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 263 Sv

RECHTSPRAAK

De bewezenverklaring kan niet zonder meer worden afgeleid uit de bewijsvoering, zodat de bestreden uitspraak niet naar de eis der wet met redenen is omkleed.

De middelen klagen onder meer dat de bewezenverklaring ten aanzien van het medeplegen niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid. Zij lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Aangezien de bewezenverklaring, voor zover inhoudende dat de verdachte tezamen en in vereniging met een ander of anderen opzettelijk de in de bewezenverklaring genoemde middelen aanwezig dan wel voorhanden heeft gehad, niet zonder meer kan worden afgeleid uit de bewijsvoering, is de bestreden uitspraak niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Voor zover de middelen hierover klagen zijn ze gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-08-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2008

Zaaknummer: 15/00993

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: P.H.L.M. Souren

Wetsartikelen: 47 Sr en 2 OW

RECHTSPRAAK

De gegrondverklaring van het klaagschrift is niet begrijpelijk.

Het middel komt met rechts- en motiveringsklachten op tegen de gegrondverklaring van het klaagschrift.

Gelet op de – onder 2.4 weergegeven – overwegingen, inhoudende dat ‘niet [kan] worden uitgesloten dat [klaagster] na 1 maart 2015 goederen aan growshops heeft geleverd, terwijl zij wist of ernstige reden had om te vermoeden dat deze goederen bestemd waren voor de beroeps- of bedrijfsmatige hennepcultuur’, maar ‘er thans onvoldoende aanwijzingen [zijn] dat [klaagster] ten aanzien van alle dan wel een substantieel deel van de inbeslaggenomen goederen had moeten weten dan wel ernstige reden had om te vermoeden dat deze goederen bestemd waren voor de beroeps- of bedrijfsmatige hennepcultuur (...) [en] dat het inbeslaggenomen geldbedrag geheel of grotendeels door middel van overtreding van artikel 11a van de Opiumwet is verkregen’, heeft de rechtbank onderzocht of de gedragingen die aan de klaagster worden verweten voldoende blijken uit het dossier en op grond daarvan geoordeeld dat ‘het hoogst onwaarschijnlijk [is] dat de strafrechter, later oordelend, de inbeslaggenomen bedrijfsvoorraad en [het] geldbedrag zal verbeurd verklaren of zal onttrekken aan het verkeer’. Daarmee is de rechtbank te ver vooruitgelopen op de mogelijke uitkomst van een nog te voeren procedure in de hoofdzaak. De beslissing van de rechtbank is in zoverre niet begrijpelijk.

Voor zover de rechtbank voorts heeft overwogen dat het Openbaar Ministerie voldoende tijd heeft gehad om de inbeslaggenomen bedrijfsadministratie te onderzoeken dan wel kopieën van die administratie te maken ten behoeve van het onderzoek en op grond daarvan heeft geoordeeld dat het belang van de waarheidsvinding dan ook niet langer verlangt dat het beslag wordt voortgezet, is dat oordeel niet begrijpelijk, mede gelet op het korte tijdsverloop dat is verstreken tussen de datum van de inbeslagneming op 26 en 28 mei 2015, de behandeling in raadkamer op 23 juni 2015 en de bestreden beslissing van 21 juli 2015 en in het licht van hetgeen in raadkamer door de Officier van Justitie is aangevoerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Zeeland-West-Brabant, zittingsplaats Breda, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-08-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2006

Zaaknummer: 15/05317

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Wetsartikelen: 94 Sv en 11a Ow

RECHTSPRAAK

Verhouding medeplegen en in vereniging plegen.

In zijn arresten van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390 en 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:716 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven. Daarbij is aangegeven dat het een belangrijke en moeilijke vraag is wanneer de samenwerking zo nauw en bewust is geweest dat van medeplegen mag worden gesproken. De kwalificatie medeplegen vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Dat vergt dat de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. De vraag of aan deze eis is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval, zoals ook in bovengenoemde arresten is benadrukt. De Hoge Raad kan hieromtrent geen algemene regels geven, maar slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het formuleren van aandachtspunten zoals in bovengenoemde arresten is gebeurd alsook door het beslissen van concrete gevallen, waarbij de toetsing in cassatie overigens sterk wordt gekleurd door de precieze bewijsvoering van de feitenrechter, waaronder begrepen een eventuele op het medeplegen toegesneden nadere motivering.

Het beslissingskader zoals dat is neergelegd in de hierboven genoemde arresten kan, met begrippen die niet steeds precies van elkaar af te grenzen zijn, niet anders dan globaal zijn (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316). Dat hangt enerzijds samen met de variëteit van concrete omstandigheden in afzonderlijke gevallen, waarbij ook de aard van het delict een rol kan spelen (vgl. het onderhavige arrest alsmede het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1322 over bedreiging met geweld). Anderzijds is van belang de variëteit in de mate waarin die concrete omstandigheden kunnen worden vastgesteld, in welk verband de procesopstelling van de verdachte een rol kan spelen (vgl. de arresten van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1315 en ECLI:NL:HR:2016:1323). In concrete zaken kan een en ander leiden tot een moeilijke afweging bij de beantwoording van de vraag of sprake is van medeplegen. Daaraan valt niet te ontkomen omdat er altijd zogenoemde grensgevallen zullen zijn.

Het voorgaande geldt, zoals in genoemde arresten is overwogen en uit de in het arrest van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390 aangehaalde voorbeelden ook blijkt, in vergelijkbare zin indien het medeplegen – bijvoorbeeld in de vorm van ‘in vereniging’ – een

bestanddeel vormt van de delictsomschrijving. In artikel 141 Sr is dat het geval. De rechter zal derhalve moeten beoordelen of sprake is van nauwe en bewuste samenwerking ten aanzien van het openlijk plegen van geweld tegen personen of goederen. Daarbij kan van belang zijn dat openlijke geweldpleging in vereniging zich, gelet op de aard van het delict, in verschillende vormen kan voordoen. Er kan sprake zijn van evident nauw en bewust samenwerken, maar deze strafbaarstelling is mede toepasselijk op – en wordt ook frequent toegepast bij – openlijk geweld dat bestaat uit een meer diffuus samenstel van uiteenlopende, tegen personen of goederen gerichte geweldshandelingen en dat plaatsvindt binnen een ongestructureerd, mogelijk spontaan samenwerkingsverband met een eigen – soms moeilijk doorzichtige – dynamiek. De voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking kan dus zeker ook bij dit delict verschillende verschijningsvormen hebben. Een bijdrage van voldoende gewicht kan onder omstandigheden ook geheel of ten dele bestaan uit het verrichten van op zichzelf niet-gewelddadige handelingen.

Het middel klaagt over het bewijs van het ‘in vereniging’ gepleegd zijn van het openlijk geweld.

Het oordeel van het hof dat de verdachte nauw en bewust met zijn mededaders heeft samengewerkt en dat zijn bijdrage van voldoende gewicht is om ten aanzien van hem te kunnen spreken van het ‘in vereniging’ plegen van het bewezenverklaarde geweld, dat heeft bestaan uit het meermalen met kracht met geschoeide voet stampen en/of trappen op het hoofd en/of tegen het lichaam van de aangever, is niet onbegrijpelijk, in het bijzonder gelet op bewijsmiddel 3, waarin de verdachte als ‘[verdachte]’ wordt aangeduid.

Het middel faalt.

Op de verdachte is het strafrecht voor jeugdigen toegepast. De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan zestien maanden zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde jeugddetentie van negen maanden.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde jeugddetentie, vermindert deze in die zin dat deze acht maanden en twee weken beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1320

Zaaknummer: 15/02625

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, Y. Buruma, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 141 Sr

RECHTSPRAAK

Falende bewijsklacht medeplegen poging afpersing.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring ten aanzien van het handelen ‘tezamen en in vereniging met anderen’ (hierna: het medeplegen) ontoereikend is gemotiveerd.

Het Hof heeft vastgesteld

- (i) dat de verdachte en zijn mededader [betrokkene 4] op 24 januari 2014 bij de woning van [betrokkene 2] en [betrokkene 1] zijn geweest, dat de deur dreigend tegen getuige [betrokkene 3] is aangeduwd, dat in ieder geval een van beiden de woning is binnengedrongen en dat de verdachte en [betrokkene 4] beiden heel bedreigend waren geweest;
- (ii) dat de verdachte en [betrokkene 4] op 25 januari 2014 wederom bij de woning van [betrokkene 2] en [betrokkene 1] zijn geweest en toen een bloembak hebben verplaatst met de kennelijke bedoeling om hun bezoek naderhand kenbaar te maken;
- (iii) dat de verdachte en [betrokkene 4] op 26 januari 2014 opnieuw bij de woning van [betrokkene 2] en [betrokkene 1] zijn geweest, dat [betrokkene 4] heeft gezegd dat hij namens [medeverdachte] kwam en dat er geld overgemaakt moest worden, en op dreigende toon en met dreigende houding heeft gezegd: ‘je hebt een mooie dochter, ik heb ook kinderen, ik zou het erg vinden als er wat met jullie kinderen zou gebeuren. Zeg dat ook maar tegen [betrokkene 1]’ en ‘doe nou die deur open juffie, we willen alleen maar met je praten. We kunnen ook een regeling treffen’;
- (iv) dat de verdachte bij [betrokkene 4] was toen deze telefonisch op 26 januari 2014, direct nadat de verdachte en [betrokkene 4] bij de woning van [betrokkene 1] waren geweest, [betrokkene 1] heeft gesproken en hem heeft gezegd dat ‘hij moet betalen anders zouden er dingen gaan gebeuren’ en ‘je hebt een leuke vrouw en kinderen, daar moet je zuinig op zijn, anders gaat daar wat mee gebeuren en dat zou zonde zijn’.

Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte een bijdrage aan de bewezenverklarde poging tot afpersing heeft geleverd doordat hij met zijn aanwezigheid op drie opeenvolgende dagen bij de woning van [betrokkene 1] de bedreigende situatie en de bedreigende uitlatingen van zijn

mededader [betrokkene 4] kracht heeft bijgezet, en dat deze bijdrage van voldoende gewicht is voor de kwalificatie 'medeplegen'. In aanmerking genomen hetgeen het hof, zoals onder 4.2 is weergegeven, heeft vastgesteld en mede gelet op de bedreigende aard van het bewezenverklarde feit, getuigt dit oordeel niet van een onjuiste rechtsopvatting en is het niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1322

Zaaknummer: 15/00283

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, Y. Buruma, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: G. Steeghs

Wetsartikelen: 47 Sr

RECHTSPRAAK

De overgelegde stukken leveren het ernstig vermoeden op dat de Economische Politierechter, ware deze hiermee bekend geweest, de aanvrager het strafbare feit niet zou hebben toegerekend wegens een ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens en hem zou hebben ontslagen van alle rechtsvervolgning.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolgning, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De onder 4.3 genoemde stukken leveren het ernstig vermoeden op dat de Economische Politierechter, ware deze hiermee bekend geweest, de aanvrager het strafbare feit niet zou hebben toegerekend wegens een ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens en hem zou hebben ontslagen van alle rechtsvervolgning.

De Hoge Raad verklaart de aanvraag tot herziening gegrond, beveelt voor zover nodig de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld vonnis van de Economische Politierechter en verwijst de zaak naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, Economische Kamer, opdat de zaak op de voet van artikel 472 lid 2 Sv opnieuw zal worden berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1523

Zaaknummer: 16/00700

Rechters: A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Advocaten: B. Nitrauw

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Falende bewijsklacht medeplegen inbraak.

In zijn arresten van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390 en 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:716 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven. Daarbij is aangegeven dat het een belangrijke en moeilijke vraag is wanneer de samenwerking zo nauw en bewust is geweest dat van medeplegen mag worden gesproken. De kwalificatie medeplegen vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Dat vergt dat de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. De vraag of aan deze eis is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval, zoals ook in bovengenoemde arresten is benadrukt. De Hoge Raad kan hieromtrent geen algemene regels geven, maar slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het formuleren van aandachtspunten zoals in bovengenoemde arresten is gebeurd alsook door het beslissen van concrete gevallen, waarbij de toetsing in cassatie overigens sterk wordt gekleurd door de precieze bewijsvoering van de feitenrechter, waaronder begrepen een eventuele op het medeplegen toegesneden nadere motivering.

Het beslissingskader zoals dat is neergelegd in de hierboven genoemde arresten kan, met begrippen die niet steeds precies van elkaar af te grenzen zijn, niet anders dan globaal zijn (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316). Dat hangt enerzijds samen met de variëteit van concrete omstandigheden in afzonderlijke gevallen, waarbij ook de aard van het delict een rol kan spelen (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1320 over artikel 141 Sr en ECLI:NL:HR:2016:1322 over bedreiging met geweld). Anderzijds is van belang de variëteit in de mate waarin die concrete omstandigheden kunnen worden vastgesteld, in welk verband de procesopstelling van de verdachte een rol kan spelen (vgl. de arresten van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1315 en ECLI:NL:HR:2016:1323). In concrete zaken kan een en ander leiden tot een moeilijke afweging bij de beantwoording van de vraag of sprake is van medeplegen. Daaraan valt niet te ontkomen omdat er altijd zogenoemde grensgevallen zullen zijn.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring ten aanzien van het handelen ‘tezamen en in vereniging met anderen’ (hierna: het medeplegen) niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

Het hof heeft in zijn bewijsoverweging gemotiveerd op grond waarvan naar zijn oordeel het tenlastegelegde medeplegen bewezen is. De door het hof in aanmerking genomen feiten en omstandigheden zijn voldoende om te kunnen aannemen dat de bijdrage van de verdachte aan het bewezenverklaarde delict van voldoende gewicht is dat van medeplegen mag worden gesproken. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen dat uit de vaststellingen van het hof volgt dat de verdachte met zijn mededaders heeft samengewerkt door samen met hen, verdeeld over twee auto's, naar het vooraf uitgekozen tankstation te rijden en hij in nabijheid van het tankstation in zijn auto op hen heeft gewacht om direct na de inbraak de door hen buitgemaakte goederen en het bij de inbraak gebruikte gereedschap met zijn auto te vervoeren, terwijl de verdachte is meegegaan om 'geld te maken' en ook was afgesproken dat hij zou delen in de buit.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1321

Zaaknummer: 15/00276

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, Y. Buruma, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: K. Renssen

Wetsartikelen: 47 Sr

RECHTSPRAAK

De kosten voor rechtsbijstand kunnen niet in aanmerking worden genomen bij de toewijzing van de vordering tot schadevergoeding van de benadeelde partij en bij de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel.

Het middel klaagt dat het hof de vordering van de benadeelde partij [betrokkene 1] voor zover deze betreft 'kosten voor rechtsbijstand' en de in verband daarmee opgelegde schadevergoedingsmaatregel ten onrechte heeft toegewezen respectievelijk opgelegd.

Het hof heeft de vordering van de benadeelde partij [betrokkene 1] toegewezen tot een bedrag van € 1.942,13 en aan de verdachte tevens als schadevergoedingsmaatregel de verplichting opgelegd aan de Staat een bedrag van gelijke hoogte te betalen, een en ander onder de bepaling dat indien en voor zover aan de ene betalingsverplichting wordt voldaan de andere betalingsverplichting in zoverre komt te vervallen. Het toegewezen bedrag bestaat uit een bedrag van € 942,13 als vergoeding voor materiële schade en uit een bedrag van € 1.000 als vergoeding van immateriële schade. Het als vergoeding voor materiële schade toegewezen bedrag omvat een bedrag van € 862,13 'wegens kosten voor rechtsbijstand'.

Voor toewijzing van een vordering tot schadevergoeding als bedoeld in artikel 51a lid 1 Sv komt alleen die schade in aanmerking die rechtstreeks is geleden door het strafbare feit. De kosten van rechtsbijstand zijn niet als zodanige rechtstreekse schade aan te merken. Dat brengt mee dat dergelijke kosten ook niet in aanmerking kunnen worden genomen bij de oplegging van de in artikel 36f lid 1 Sr voorziene maatregel. Indien een benadeelde partij dergelijke proceskosten als onderdeel van de schade in de zin van artikel 51a Sv vordert, dient zij in zoverre in die vordering niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Door een benadeelde partij gemaakte kosten voor rechtsbijstand zijn te rekenen tot de proceskosten waaromtrent de rechter ingevolge het bepaalde in artikel 592a Sv in de daar bedoelde gevallen een afzonderlijke beslissing dient te geven, die ingevolge het bepaalde in artikel 361 lid 6 Sv in het vonnis dient te worden opgenomen (vgl. HR 18 april 2000, ECLI:NL:HR:2000:ZD1786, NJ 2000/413).

Het hof heeft onder het toegekende bedrag aan schadevergoeding de kosten voor rechtsbijstand begrepen en heeft diensgevolge die kosten ook in aanmerking genomen bij de oplegging van de maatregel van artikel 36f lid 1 Sr. Daarmee heeft het hof miskend hetgeen hiervoor onder 2.3 is overwogen. De bestreden uitspraak kan daarom in zoverre niet in stand blijven. In aanmerking genomen dat de kosten voor rechtsbijstand in hoger beroep niet zijn betwist, zal de Hoge Raad, met vernietiging van de bestreden uitspraak in zoverre, doen wat het hof had behoren te doen.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, doch uitsluitend wat betreft de beslissing op de vordering van de benadeelde partij [betrokkene 1] en de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel, verklaart de benadeelde partij [betrokkene 1] niet-ontvankelijk in de vordering tot schadevergoeding voor zover deze betreft 'kosten voor rechtsbijstand', verwijst de verdachte in de kosten die de benadeelde partij [betrokkene 1] heeft gemaakt, te weten € 862,13 ter zake van rechtsbijstand, en die zij ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog moet maken, wijst de vordering tot schadevergoeding van de benadeelde partij [betrokkene 1] toe tot een bedrag van € 1.080, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 5 oktober 2013 tot aan de dag der algehele voldoening, en veroordeelt de verdachte die, evenals zijn mededader, hoofdelijk voor het gehele bedrag aansprakelijk is met dien verstande dat indien en voor zover de mededader van de verdachte aan zijn betalingsverplichting heeft voldaan, de verdachte in zoverre zal zijn bevrijd van voornoemde verplichting tot betaling aan de benadeelde partij of aan de Staat, dit bedrag tegen een behoorlijk bewijs van kwijting te betalen aan de benadeelde partij [betrokkene 1], legt aan de verdachte de verplichting op tot betaling aan de Staat, ten behoeve van de benadeelde partij [betrokkene 1], van een bedrag van € 1.080, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door 21 dagen hechtenis, bepaalt dat, indien de verdachte (gedeeltelijk) heeft voldaan aan zijn verplichting tot betaling aan de Staat, daarmee zijn verplichting tot betaling aan de benadeelde partij [betrokkene 1] in zoverre komt te vervallen en andersom dat, indien de verdachte heeft voldaan aan zijn verplichting tot betaling aan de benadeelde partij [betrokkene 1] daarmee zijn verplichting tot betaling aan de Staat in zoverre komt te vervallen, bepaalt dat indien en voor zover de mededader van de verdachte voormeld bedrag heeft betaald, verdachte in zoverre is bevrijd van voornoemde verplichting tot betaling aan de benadeelde partij [betrokkene 1] of aan de Staat en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1426

Zaaknummer: 15/03775

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.F. Faase en M.J. Borgers

Advocaten: J.W.E. Luiten

Wetsartikelen: 36f Sr, 51a Sr, 361 Sv en 592a Sv

RECHTSPRAAK

Slagende bewijsklacht medeplegen inbraken.

In zijn arresten van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390 en 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:716 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven. Daarbij is aangegeven dat het een belangrijke en moeilijke vraag is wanneer de samenwerking zo nauw en bewust is geweest dat van medeplegen mag worden gesproken. De kwalificatie medeplegen vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Dat vergt dat de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. De vraag of aan deze eis is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval, zoals ook in bovengenoemde arresten is benadrukt. De Hoge Raad kan hieromtrent geen algemene regels geven, maar slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het formuleren van aandachtspunten zoals in bovengenoemde arresten is gebeurd alsook door het beslissen van concrete gevallen, waarbij de toetsing in cassatie overigens sterk wordt gekleurd door de precieze bewijsvoering van de feitenrechter, waaronder begrepen een eventuele op het medeplegen toegesneden nadere motivering.

Het beslissingskader zoals dat is neergelegd in de hierboven genoemde arresten kan, met begrippen die niet steeds precies van elkaar af te grenzen zijn, niet anders dan globaal zijn (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316). Dat hangt enerzijds samen met de variëteit van concrete omstandigheden in afzonderlijke gevallen, waarbij ook de aard van het delict een rol kan spelen (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1320 over artikel 141 Sr en ECLI:NL:HR:2016:1322 over bedreiging met geweld). Anderzijds is van belang de variëteit in de mate waarin die concrete omstandigheden kunnen worden vastgesteld, in welk verband de procesopstelling van de verdachte een rol kan spelen (vgl. de arresten van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1315 en ECLI:NL:HR:2016:1323). In concrete zaken kan een en ander leiden tot een moeilijke afweging bij de beantwoording van de vraag of sprake is van medeplegen. Daaraan valt niet te ontkomen omdat er altijd zogenoemde grensgevallen zullen zijn.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring ten aanzien van het handelen ‘tezamen en in vereniging met anderen’ (hierna: het medeplegen) ontoereikend is gemotiveerd.

De door het hof blijkens zijn bewijsoverweging in aanmerking genomen feiten en omstandigheden zijn niet zonder meer voldoende om te kunnen aannemen dat de verdachte de diefstallen heeft medegepleegd, mede in aanmerking genomen dat uit de bewijsmiddelen volgt dat door de bewoner van de woning voorafgaand aan de diefstallen een zwarte auto met daarin drie jongens met een Marokkaans uiterlijk in zijn straat is gezien en getuige [betrokkene 3] heeft gezien dat drie mannen van vermoedelijk Noord-Afrikaanse/Marokkaanse afkomst via het slaapkamerraam de woning verlieten, terwijl de verdachte zeer donker getint dan wel negroïde is en de verdachte direct na de strafbare feiten als bijrijder in een auto zat met drie medeverdachten die wel aan het signalement voldeden. De bewezenverklaring is dus in zoverre ontoereikend gemotiveerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, voor zover aan zijn oordeel onderworpen en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1319

Zaaknummer: 14/06558

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, Y. Buruma, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 47 Sr

RECHTSPRAAK

Slagende bewijsklacht medeplegen inbraak.

In zijn arresten van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390 en 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:716 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven. Daarbij is aangegeven dat het een belangrijke en moeilijke vraag is wanneer de samenwerking zo nauw en bewust is geweest dat van medeplegen mag worden gesproken. De kwalificatie medeplegen vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Dat vergt dat de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. De vraag of aan deze eis is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval, zoals ook in bovengenoemde arresten is benadrukt. De Hoge Raad kan hieromtrent geen algemene regels geven, maar slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het formuleren van aandachtspunten zoals in bovengenoemde arresten is gebeurd alsook door het beslissen van concrete gevallen, waarbij de toetsing in cassatie overigens sterk wordt gekleurd door de precieze bewijsvoering van de feitenrechter, waaronder begrepen een eventuele op het medeplegen toegesneden nadere motivering.

Het beslissingskader zoals dat is neergelegd in de hierboven genoemde arresten kan, met begrippen die niet steeds precies van elkaar af te grenzen, niet anders dan globaal zijn (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316). Dat hangt enerzijds samen met de variëteit van concrete omstandigheden in afzonderlijke gevallen, waarbij ook de aard van het delict een rol kan spelen (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1320 over artikel 141 Sr en ECLI:NL:HR:2016:1322 over bedreiging met geweld). Anderzijds is van belang de variëteit in de mate waarin die concrete omstandigheden kunnen worden vastgesteld, in welk verband de procesopstelling van de verdachte een rol kan spelen (vgl. de arresten van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1315 en ECLI:NL:HR:2016:1323). In concrete zaken kan een en ander leiden tot een moeilijke afweging bij de beantwoording van de vraag of sprake is van medeplegen. Daaraan valt niet te ontkomen omdat er altijd zogenoemde grensgevallen zullen zijn.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring ten aanzien van het handelen ‘tezamen en in vereniging met anderen’ (hierna: het medeplegen) ontoereikend is gemotiveerd.

Indien het tenlastegelegde medeplegen in de kern niet bestaat uit een gezamenlijke uitvoering, maar uit gedragingen die met medeplichtigheid in verband plegen te worden gebracht (zoals het verstrekken van inlichtingen, op de uitkijk staan, helpen bij de vlucht), rust op de rechter de taak om in het geval dat hij toch tot een bewezenverklaring van het medeplegen komt, in de bewijsvoering – dus in de bewijsmiddelen en zo nodig in een afzonderlijke bewijsoverweging – dat medeplegen nauwkeurig te motiveren. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip.

Blijkens de onder 2.2 weergegeven overwegingen heeft het hof bij zijn oordeel dat sprake is van het medeplegen van – kort gezegd – een inbraak, in het bijzonder in aanmerking genomen dat de verdachte informatie ter zake van de beveiliging heeft verstrekt aan de medeverdachten en hun heeft verteld waar de kluissleutels lagen. Deze door het hof in aanmerking genomen omstandigheden bestaan uit gedragingen die met medeplichtigheid in verband plegen te worden gebracht. Het hof heeft evenwel uit die omstandigheden afgeleid dat de betrokkenheid van de verdachte bij de inbraak ‘verder [reikt] dan medeplichtigheid’ en dat aldus sprake is geweest van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking. Gelet op de gebezigde bewijsmiddelen is het oordeel van het hof dat de verdachte kan worden aangemerkt als medepleger van de inbraak, ontoereikend gemotiveerd. Dat het hof voorts heeft overwogen dat de verdachte door haar handelen ‘de randvoorwaarden’ voor het plegen van het strafbare feit heeft geschapen, maakt dit niet anders nu ook medeplichtigheid kan bestaan uit het verrichten van handelingen die dergelijke randvoorwaarden scheppen.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1318

Zaaknummer: 15/01573

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, Y. Buruma, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: J.M.C. Wessels

Wetsartikelen: 47 Sr

RECHTSPRAAK

Zwaardere strafoplegging dan de straf die veroordeelde in de verzoekende staat (België) zou hebben moeten ondergaan?

Het middel klaagt dat de rechtbank in strijd met artikel 44 lid 2 van het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafvonnissen (hierna: EVIG) aan de veroordeelde een zwaardere straf heeft opgelegd dan de straf die hij in België zou hebben moeten ondergaan.

Bij de beoordeling van het middel dient het volgende te worden vooropgesteld. Het onderzoek dat de rechter moet instellen als de veroordeelde het verweer voert dat door de omzetting van de straf de strafrechtelijke positie van hem dreigt te worden verscherpt als bedoeld in artikel 44 lid 2 EVIG, zal niet steeds kunnen resulteren in een met precisie te geven antwoord. De werkelijke duur van de detentie in het buitenland is – alhoewel gebruikelijk ingebed in een systeem van vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling dat veelal in beginsel kenbaar is – dikwijls afhankelijk van omstandigheden en beslissingen die ten tijde van de executieovername nog onbekend zijn. Dat kan ertoe leiden dat de rechter zijn oordeel noodgedwongen moet baseren op de waarschijnlijkheid van de onderscheiden strafrechtelijke positie van de veroordeelde in de staat van veroordeling dan wel de staat van tenuitvoerlegging. Meer concreet betekent dit dat de rechter, indien een dergelijk verweer is gevoerd, ervan blijk moet geven te hebben onderzocht – zo nodig onder het doen inwinnen van nadere inlichtingen bij de verzoekende staat – of een eventuele vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling waartoe in de verzoekende staat bij voortgezette tenuitvoerlegging zeker of met grote mate van waarschijnlijkheid zou zijn overgegaan, van dien aard zou zijn geweest dat de veroordeelde door de in Nederland opgelegde straf in een nadeliger positie zou zijn komen te verkeren wat de daadwerkelijke duur van zijn detentie betreft (vgl. HR 31 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:770, *NJ* 2016/37). Het voorgaande geldt ook indien een dergelijk verweer inhoudt dat in de verzoekende staat de detentie wordt omgezet in elektronische detentie.

Overwegende zoals onder 2.3 weergegeven heeft de rechtbank niet blijk gegeven te hebben onderzocht, zo nodig onder het doen inwinnen van nadere inlichtingen bij de verzoekende staat, of bij voortgezette tenuitvoerlegging van de straf in de verzoekende staat zeker of met

grote mate van waarschijnlijkheid de gevangenisstraf die aan de veroordeelde is opgelegd (deels) zou worden tenuitvoergelegd in de vorm van elektronische detentie. In aanmerking genomen dat artikel 44 lid 2 EVIG een verscherping van de strafrechtelijke positie van de veroordeelde uitsluit en gelet op het verweer dat te dien aanzien namens de veroordeelde is gevoerd, heeft de rechtbank haar oordeel dat door de 'strafmaat van effectief een jaar gevangenisstraf met aftrek het gebod om niet zwaarder te straffen dan de rechter die de straf oorspronkelijk heeft opgelegd', niet is geschonden, ontoereikend gemotiveerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Limburg, zittingsplaats Maastricht, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1521

Zaaknummer: 15/05790

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: I.V. Nagelmaker

Wetsartikelen: 44 EVIG

RECHTSPRAAK

Falende bewijsklacht medeplegen poging tot inbraak.

In zijn arresten van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390 en 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:716 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven. Daarbij is aangegeven dat het een belangrijke en moeilijke vraag is wanneer de samenwerking zo nauw en bewust is geweest dat van medeplegen mag worden gesproken. De kwalificatie medeplegen vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Dat vergt dat de bewezenverklarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. De vraag of aan deze eis is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval, zoals ook in bovengenoemde arresten is benadrukt. De Hoge Raad kan hieromtrent geen algemene regels geven, maar slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het formuleren van aandachtspunten zoals in bovengenoemde arresten is gebeurd alsook door het beslissen van concrete gevallen, waarbij de toetsing in cassatie overigens sterk wordt gekleurd door de precieze bewijsvoering van de feitenrechter, waaronder begrepen een eventuele op het medeplegen toegesneden nadere motivering.

Het beslissingskader zoals dat is neergelegd in de hierboven genoemde arresten kan, met begrippen die niet steeds precies van elkaar af te grenzen zijn, niet anders dan globaal zijn (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316). Dat hangt enerzijds samen met de variëteit van concrete omstandigheden in afzonderlijke gevallen, waarbij ook de aard van het delict een rol kan spelen (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1320 over artikel 141 Sr en ECLI:NL:HR:2016:1322 over bedreiging met geweld). Anderzijds is van belang de variëteit in de mate waarin die concrete omstandigheden kunnen worden vastgesteld, in welk verband de procesopstelling van de verdachte een rol kan spelen (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1315 alsmede de rechtsoverwegingen onder 4.2 hierna). In concrete zaken kan een en ander leiden tot een moeilijke afweging bij de beantwoording van de vraag of sprake is van medeplegen. Daaraan valt niet te ontkomen omdat er altijd zogenoemde grensgevallen zullen zijn.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring ten aanzien van het handelen ‘tezamen en in vereniging met anderen’ (hierna: het medeplegen) niet uit de gebezigde bewijsmiddelen kan

worden afgeleid.

Bij de beoordeling van het middel moet mede het volgende worden betrokken. Aan het enkele voorhanden hebben van gestolen goederen kan niet zonder meer de conclusie worden verbonden dat de betrokkene die goederen ook heeft gestolen. Voor de beoordeling van de betekenis die aan dat voorhanden hebben moet worden gehecht, zijn de feiten en omstandigheden van het geval van belang (vgl. HR 19 januari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK2880, *NJ* 2010/475). Voor het medeplegen van diefstal geldt hetzelfde.

Bij die beoordeling kan een rol spelen of de verdachte een aannemelijke verklaring heeft gegeven voor dat voorhanden hebben. De omstandigheid dat de verdachte weigert een verklaring af te leggen of een bepaalde vraag te beantwoorden ter zake van het voorhanden hebben van de goederen kan op zichzelf, mede gelet op het bepaalde in artikel 29 lid 1 Sv, niet tot het bewijs bijdragen. Dat brengt echter niet mee dat de rechter, indien de verdachte voor zo'n omstandigheid die op zichzelf of in samenhang met de verdere inhoud van de bewijsmiddelen beschouwd redengevend kan worden geacht voor het bewijs van het aan hem tenlastegelegde feit, geen aannemelijke, die redengevendheid ontzenuwende, verklaring heeft gegeven, zulks niet in zijn overwegingen omtrent het gebezigde bewijsmateriaal zou mogen betrekken (vgl. HR 3 juni 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZD0733, *NJ* 1997/584).

In een geval als het onderhavige kan met betrekking tot de toedracht van de diefstal wel worden vastgesteld dat deze door 'verenigde personen' is begaan, maar kan niet direct worden vastgesteld door wie precies. Indien in een dergelijk geval de verdachte zelf kort na de diefstal wordt aangetroffen in omstandigheden die op betrokkenheid bij het strafbare feit duiden, kan sprake zijn van een situatie waarin het uitblijven van een aannemelijke verklaring van de verdachte zoals onder 4.2.2 bedoeld, van belang zijn voor de beantwoording van de vraag of het tenlastegelegde medeplegen kan worden bewezen.

Het hof heeft in zijn bewijsoverweging gemotiveerd op grond waarvan naar zijn oordeel het tenlastegelegde medeplegen bewezen is. Blijkens zijn overweging is het hof onder meer uitgegaan van de volgende feiten en omstandigheden. Verdachte is samen met drie mededaders in een auto naar de woning gereden, waar zij de auto op de oprit hebben geparkeerd. Vervolgens zijn zij gezamenlijk rondom de woning gelopen en zijn zij samen gezien bij de achterdeur waarop braaksporen zijn aangetroffen. Nadat zij door een buurman bij de achterdeur van de woning waren opgemerkt, zijn zij gezamenlijk vertrokken in een auto met op de achterzitting inbrekerswerktuig dat overeenkomsten vertoonde met de bij de woning achtergelaten sporen. Blijkens zijn nadere overweging heeft het hof voorts vastgesteld en derhalve kennelijk van belang geacht dat de verdachte geen verklaring heeft gegeven voor zijn aanwezigheid bij de woning.

De door het hof in aanmerking genomen feiten en omstandigheden zijn voldoende om te kunnen aannemen dat de bijdrage van de verdachte aan het bewezenverklaarde delict van voldoende gewicht is om van medeplegen te kunnen spreken.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1323

Zaaknummer: 15/00605

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, Y. Buruma, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: J.P.A. van Schaik

Wetsartikelen: 47 Sr

RECHTSPRAAK

Falende bewijsklacht voorbedachte raad.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring, voor zover inhoudende dat de verdachte met voorbedachte raad heeft gehandeld, ontoereikend is gemotiveerd.

Voor een bewezenverklaring van het bestanddeel 'voorbedachte raad' moet komen vast te staan dat de verdachte zich gedurende enige tijd heeft kunnen beraden op het te nemen of het genomen besluit en dat hij niet heeft gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, zodat hij de gelegenheid heeft gehad na te denken over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven.

Bij de vraag of sprake is van voorbedachte raad gaat het bij uitstek om een weging en waardering van de omstandigheden van het concrete geval door de rechter, waarbij deze het gewicht moet bepalen van de aanwijzingen die voor of tegen het bewezen verklaren van voorbedachte raad pleiten. De vaststelling dat de verdachte voldoende tijd had om zich te beraden op het te nemen of het genomen besluit vormt weliswaar een belangrijke objectieve aanwijzing dat met voorbedachte raad is gehandeld, maar behoeft de rechter niet ervan te weerhouden aan contra-indicaties een zwaarder gewicht toe te kennen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de omstandigheid dat de besluitvorming en uitvoering in plotselinge hevige drift plaatsvinden, dat slechts sprake is van een korte tijdspanne tussen besluit en uitvoering of dat de gelegenheid tot beraad eerst tijdens de uitvoering van het besluit ontstaat. Zo kunnen bepaalde omstandigheden (of een samenstel daarvan) de rechter uiteindelijk tot het oordeel brengen dat de verdachte in het gegeven geval niet met voorbedachte raad heeft gehandeld.

Mede met het oog op het strafverzwarende gevolg dat dit bestanddeel heeft, moeten aan de vaststelling dat de voor voorbedachte raad vereiste gelegenheid heeft bestaan, bepaaldelijk eisen worden gesteld en dient de rechter, in het bijzonder indien de voorbedachte raad niet rechtstreeks uit de bewijsmiddelen volgt, daaraan in zijn motivering van de bewezenverklaring nadere aandacht te geven.

De achtergrond van het vereiste dat de verdachte de gelegenheid heeft gehad na te denken

over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven, is dat ingeval vaststaat dat de verdachte die gelegenheid heeft gehad, het redelijk is aan te nemen dat de verdachte gebruik heeft gemaakt van die gelegenheid en dus daadwerkelijk heeft nagedacht over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap heeft gegeven (vgl. het overleg en nadenken dat in de wetsgeschiedenis is geplaatst tegenover de ogenblikkelijke gemoedsopwelling). Dat de verdachte daadwerkelijk heeft nagedacht en zich rekenschap heeft gegeven leent zich immers moeilijk voor strafrechtelijk bewijs, zeker in het geval dat de verklaringen van de verdachte en/of eventuele getuigen geen inzicht geven in hetgeen voor en ten tijde van het begaan van het feit in de verdachte is omgegaan. Of in een dergelijk geval voorbedachte raad bewezen kan worden, hangt dan sterk af van de hierboven bedoelde gelegenheid en van de overige feitelijke omstandigheden van het geval zoals de aard van het feit, de omstandigheden waaronder het is begaan alsmede de gedragingen van de verdachte voor en tijdens het begaan van het feit. Daarbij verdient opmerking dat de enkele omstandigheid dat niet is komen vast te staan dat is gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, niet toereikend is om daaraan de gevolgtrekking te verbinden dat sprake is van voorbedachte raad (vgl. HR 15 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:963, NJ 2014/156).

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof onder meer vastgesteld dat de verdachte:

- uit een café is gezet wegens een ruzie met [slachtoffer];
- een kwartier daarna zich met een ander heeft opgesteld op de Grote Staat op korte afstand van de ingang van de Leliestraat waaraan het café is gelegen;
- gedurende een tijdspanne van zes minuten diverse keren naar de ingang van de Leliestraat is gelopen en nadrukkelijk de Leliestraat in heeft gekeken; en
- toen [slachtoffer] het café verliet en richting de Grote Staat kwam gelopen, de Leliestraat is ingelopen richting [slachtoffer] en zijn mes, met enige moeite, heeft uitgekapt en [slachtoffer] met kracht in zijn buik heeft gestoken.

Mede gelet hierop heeft het hof zonder blijk te geven van een onjuiste rechtsopvatting en toereikend gemotiveerd geoordeeld dat de verdachte met voorbedachte raad heeft gehandeld.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1520

Zaaknummer: 15/04755

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 289 Sr

RECHTSPRAAK

Het middel klaagt terecht over de motivering van de beslissing van de rechtbank tot ongegrondverklaring van het klaagschrift.

Het middel klaagt over de motivering van de beslissing van de rechtbank tot ongegrondverklaring van het klaagschrift voor zover dit klaagschrift betrekking heeft op de in beslag genomen en nog niet teruggegeven Volkswagen Golf.

De rechtbank heeft vastgesteld dat onder [betrokkene 1] op de voet van artikel 94 Sv beslag is gelegd op de in het klaagschrift bedoelde auto, die volgens de klaagster aan haar in eigendom toebehoort. Te dezen doet zich dus het geval voor dat een ander dan de beslagene, stellende dat het in beslag genomen voorwerp haar in eigendom toebehoort, zich bij de rechtbank beklaagt over de voortduring van het beslag en het uitblijven van een last tot teruggave aan haar (vgl. HR 12 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:19, r.o. 2.3). Het oordeel van de rechtbank komt in de kern hierop neer dat het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, de verbeurdverklaring van de in beslag genomen auto zal bevelen. Aldus heeft de rechtbank bij de beoordeling van het klaagschrift het juiste toetsingskader vooropgesteld. De rechtbank heeft echter de aan te leggen maatstaf niet juist toegepast door te oordelen dat ‘onbesproken [kan] blijven’ het standpunt van de klaagster dat zij als eigenaar van de auto moet worden aangemerkt en dat zij niet op de hoogte was van het gebruik van de auto door [betrokkene 1] voor criminele doeleinden. Dit oordeel is niet zonder meer begrijpelijk, gelet op de ingevolge artikel 33a lid 2 aanhef en onder a Sr geldende vereisten voor verbeurdverklaring.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking, maar uitsluitend wat betreft de beslissing van de rechtbank tot ongegrondverklaring van het klaagschrift ten aanzien van de in beslag genomen en nog niet teruggegeven Volkswagen Golf, wijst de zaak terug naar de Rechtbank Overijssel, zittingsplaats Almelo, opdat de zaak in zoverre op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1452

Zaaknummer: 15/03802

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: J.O.A.N. de Vries

Wetsartikelen: 94 Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

Slagende bewijsklacht voorbedachte raad.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring, voor zover inhoudende dat de verdachte met voorbedachte raad heeft gehandeld, ontoereikend is gemotiveerd.

Voor een bewezenverklaring van het bestanddeel 'voorbedachte raad' moet komen vast te staan dat de verdachte zich gedurende enige tijd heeft kunnen beraden op het te nemen of het genomen besluit en dat hij niet heeft gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, zodat hij de gelegenheid heeft gehad na te denken over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven.

Bij de vraag of sprake is van voorbedachte raad gaat het bij uitstek om een weging en waardering van de omstandigheden van het concrete geval door de rechter, waarbij deze het gewicht moet bepalen van de aanwijzingen die voor of tegen het bewezen verklaren van voorbedachte raad pleiten. De vaststelling dat de verdachte voldoende tijd had om zich te beraden op het te nemen of het genomen besluit vormt weliswaar een belangrijke objectieve aanwijzing dat met voorbedachte raad is gehandeld, maar behoeft de rechter niet ervan te weerhouden aan contra-indicaties een zwaarder gewicht toe te kennen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de omstandigheid dat de besluitvorming en uitvoering in plotselinge hevige drift plaatsvinden, dat slechts sprake is van een korte tijdspanne tussen besluit en uitvoering of dat de gelegenheid tot beraad eerst tijdens de uitvoering van het besluit ontstaat. Zo kunnen bepaalde omstandigheden (of een samenstel daarvan) de rechter uiteindelijk tot het oordeel brengen dat de verdachte in het gegeven geval niet met voorbedachte raad heeft gehandeld.

Mede met het oog op het strafverzwarende gevolg dat dit bestanddeel heeft, moeten aan de vaststelling dat de voor voorbedachte raad vereiste gelegenheid heeft bestaan, bepaaldelijk eisen worden gesteld en dient de rechter, in het bijzonder indien de voorbedachte raad niet rechtstreeks uit de bewijsmiddelen volgt, daaraan in zijn motivering van de bewezenverklaring nadere aandacht te geven.

De achtergrond van het vereiste dat de verdachte de gelegenheid heeft gehad na te denken

over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven, is dat ingeval vaststaat dat de verdachte die gelegenheid heeft gehad, het redelijk is aan te nemen dat de verdachte gebruik heeft gemaakt van die gelegenheid en dus daadwerkelijk heeft nagedacht over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap heeft gegeven (vgl. het overleg en nadenken dat in de wetsgeschiedenis is geplaatst tegenover de ogenblikkelijke gemoedsopwelling). Dat de verdachte daadwerkelijk heeft nagedacht en zich rekenschap heeft gegeven leent zich immers moeilijk voor strafrechtelijk bewijs, zeker in het geval dat de verklaringen van de verdachte en/of eventuele getuigen geen inzicht geven in hetgeen voor en ten tijde van het begaan van het feit in de verdachte is omgegaan. Of in een dergelijk geval voorbedachte raad bewezen kan worden, hangt dan sterk af van de hierboven bedoelde gelegenheid en van de overige feitelijke omstandigheden van het geval zoals de aard van het feit, de omstandigheden waaronder het is begaan alsmede de gedragingen van de verdachte voor en tijdens het begaan van het feit. Daarbij verdient opmerking dat de enkele omstandigheid dat niet is komen vast te staan dat is gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, niet toereikend is om daaraan de gevolgtrekking te verbinden dat sprake is van voorbedachte raad (vgl. HR 15 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:963, NJ 2014/156).

Tegen de achtergrond van het voorafgaande heeft het hof zijn oordeel dat de voorbedachte raad kan worden bewezenverklaard niet toereikend gemotiveerd. Daarbij neemt de Hoge Raad in het bijzonder in aanmerking dat het hof slechts in algemene bewoordingen heeft overwogen dat de verdachte voldoende tijd heeft gehad om zich te beraden op het te nemen of genomen besluit om de aangever te steken met een mes, maar niets heeft vastgesteld over het moment waarop de verdachte dit besluit heeft genomen of over het tijdsverloop dat met die besluitvorming gemoeid is geweest. Dat het hof heeft vastgesteld dat de verdachte zich eerder naar huis heeft laten brengen en enige tijd later is teruggekeerd naar de plek waar het slachtoffer zich bevond, maakt dit niet anders.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1411

Zaaknummer: 15/00854

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: D. Vermaat

Wetsartikelen: 289 Sr

RECHTSPRAAK

Het oordeel inhoudende dat de stappen van de terugkeerprocedure zijn doorlopen, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de stappen van de in Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (*PbEG* L 348/98; hierna: de Terugkeerrichtlijn) vastgelegde terugkeerprocedure zijn doorlopen.

In zijn arresten van 21 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY3151, *NJ* 2014/216 en 12 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1143 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de rechter die een onvoorwaardelijke gevangenisstraf oplegt wegens handelen in strijd met artikel 197 Sr, zich ervan dient te vergewissen dat de stappen van de in de Terugkeerrichtlijn vastgelegde terugkeerprocedure zijn doorlopen en daarvan in de motivering van zijn beslissing dient blijk te geven.

Het oordeel, zoals onder 2.2.2 is weergegeven inhoudende dat de stappen van de terugkeerprocedure zijn doorlopen zodat ter zake een gevangenisstraf kon worden opgelegd, geeft mede gelet op hetgeen onder 2.3 is overwogen, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1407

Zaaknummer: 15/00734

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.J. Baumgardt en P.C.M. Ouwens

Wetsartikelen: 197 Sr

RECHTSPRAAK

Het oordeel inhoudende dat de stappen van de terugkeerprocedure zijn doorlopen, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de stappen van de in Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (*PbEG* L 348/98; hierna: de Terugkeerrichtlijn) vastgelegde terugkeerprocedure zijn doorlopen.

In zijn arresten van 21 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY3151, *NJ* 2014/216 en 12 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1143 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de rechter die een onvoorwaardelijke gevangenisstraf oplegt wegens handelen in strijd met artikel 197 Sr, zich ervan dient te vergewissen dat de stappen van de in de Terugkeerrichtlijn vastgelegde terugkeerprocedure zijn doorlopen en daarvan in de motivering van zijn beslissing dient blijk te geven.

Het oordeel, zoals onder 2.2.2 is weergegeven inhoudende dat de stappen van de terugkeerprocedure zijn doorlopen zodat ter zake een gevangenisstraf kon worden opgelegd, geeft mede gelet op hetgeen onder 2.3 is overwogen, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1408

Zaaknummer: 15/00737

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.J. Baumgardt en P.C.M. Ouwens

Wetsartikelen: 197 Sr

RECHTSPRAAK

Falende bewijsklacht medeplegen inbraak.

Advocaat-generaal E.J. Hofstee heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

In zijn arresten van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390 en 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:716 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven. Daarbij is aangegeven dat het een belangrijke en moeilijke vraag is wanneer de samenwerking zo nauw en bewust is geweest dat van medeplegen mag worden gesproken. De kwalificatie medeplegen vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Dat vergt dat de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. De vraag of aan deze eis is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval, zoals ook in bovengenoemde arresten is benadrukt. De Hoge Raad kan hieromtrent geen algemene regels geven, maar slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het formuleren van aandachtspunten zoals in bovengenoemde arresten is gebeurd alsook door het beslissen van concrete gevallen, waarbij de toetsing in cassatie overigens sterk wordt gekleurd door de precieze bewijsvoering van de feitenrechter, waaronder begrepen een eventuele op het medeplegen toegesneden nadere motivering.

Het beslissingskader zoals dat is neergelegd in de hierboven genoemde arresten kan, met begrippen die niet steeds precies van elkaar af te grenzen zijn, niet anders dan globaal zijn (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316). Dat hangt enerzijds samen met de variëteit van concrete omstandigheden in afzonderlijke gevallen, waarbij ook de aard van het delict een rol kan spelen (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1320 over artikel 141 Sr en ECLI:NL:HR:2016:1322 over bedreiging met geweld). Anderzijds is van belang de variëteit in de mate waarin die concrete omstandigheden kunnen worden vastgesteld, in welk verband de procesopstelling van de verdachte een rol kan spelen (vgl. de rechtsoverwegingen onder 4.2 alsmede het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1323). In concrete zaken kan een en ander leiden tot een moeilijke afweging bij de beantwoording van de vraag of sprake is van medeplegen. Daaraan valt niet te ontkomen omdat er altijd zogenoemde grensgevallen zullen

zijn.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring ten aanzien van het handelen 'tezamen en in vereniging met anderen' (hierna: het medeplegen) ontoereikend is gemotiveerd.

Bij de beoordeling van het middel moet mede het volgende worden betrokken. Aan het enkele voorhanden hebben van gestolen goederen kan niet zonder meer de conclusie worden verbonden dat de betrokkene die goederen ook heeft gestolen. Voor de beoordeling van de betekenis die aan dat voorhanden hebben moet worden gehecht, zijn de feiten en omstandigheden van het geval van belang (vgl. HR 19 januari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK2880, NJ 2010/475). Voor het medeplegen van diefstal geldt hetzelfde.

Bij die beoordeling kan een rol spelen of de verdachte een aannemelijke verklaring heeft gegeven voor dat voorhanden hebben. De omstandigheid dat de verdachte weigert een verklaring af te leggen of een bepaalde vraag te beantwoorden ter zake van het voorhanden hebben van de goederen kan op zichzelf, mede gelet op het bepaalde in artikel 29 lid 1 Sv, niet tot het bewijs bijdragen. Dat brengt echter niet mee dat de rechter, indien de verdachte voor zo'n omstandigheid die op zichzelf of in samenhang met de verdere inhoud van de bewijsmiddelen beschouwd redengevend kan worden geacht voor het bewijs van het aan hem tenlastegelegde feit, geen aannemelijke, die redengevendheid ontzenuwende, verklaring heeft gegeven, zulks niet in zijn overwegingen omtrent het gebezigde bewijsmateriaal zou mogen betrekken (vgl. HR 3 juni 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZD0733, NJ 1997/584).

In een geval als het onderhavige kan met betrekking tot de toedracht van de diefstal wel worden vastgesteld dat deze door 'verenigde personen' is begaan, maar kan niet direct worden vastgesteld door wie precies. Indien in een dergelijk geval de verdachte zelf kort na de diefstal wordt aangetroffen in omstandigheden die op betrokkenheid bij het strafbare feit duiden, kan sprake zijn van een situatie waarin het uitblijven van een aannemelijk verklaring van de verdachte zoals onder 4.2.2 bedoeld, van belang is voor de beantwoording van de vraag of het tenlastegelegde medeplegen kan worden bewezen.

Blijkens zijn bewijsvoering heeft het hof vastgesteld dat de verdachte, die een negroïde uiterlijk heeft, kort na de diefstal door drie à vier negroïde mannen, tezamen met drie negroïde mannen in de bij de diefstal betrokken auto – met in de kofferbak de gestolen laptops – heeft gezeten en daaruit is gevlucht. Voorts heeft het hof geoordeeld dat het geen enkele waarde hecht aan de verklaring van de verdachte dat hij eerst na afloop van de door anderen gepleegde diefstal in de auto is gestapt. Het kennelijke oordeel van het hof dat het niet anders kan dan dat de verdachte en drie mededaders de diefstal gezamenlijk hebben uitgevoerd en derhalve zo nauw en bewust hebben samengewerkt dat sprake is van het

medeplegen van de bewezenverklaarde diefstal, is niet onbegrijpelijk en toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1315

Zaaknummer: 14/06394

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, Y. Buruma, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 47 Sr

RECHTSPRAAK

Het oordeel inhoudende dat de stappen van de terugkeerprocedure zijn doorlopen, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de stappen van de in Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (*PbEG* L 348/98; hierna: de Terugkeerrichtlijn) vastgelegde terugkeerprocedure zijn doorlopen.

In zijn arresten van 21 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY3151, *NJ* 2014/216 en 12 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1143 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de rechter die een onvoorwaardelijke gevangenisstraf oplegt wegens handelen in strijd met artikel 197 Sr, zich ervan dient te vergewissen dat de stappen van de in de Terugkeerrichtlijn vastgelegde terugkeerprocedure zijn doorlopen en daarvan in de motivering van zijn beslissing dient blijk te geven.

Het oordeel, zoals onder 2.2.2 is weergegeven inhoudende dat de stappen van de terugkeerprocedure zijn doorlopen zodat ter zake een gevangenisstraf kon worden opgelegd, geeft mede gelet op hetgeen onder 2.3 is overwogen, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1409

Zaaknummer: 15/00738

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.J. Baumgardt en P.C.M. Ouwens

Wetsartikelen: 197 Sr

RECHTSPRAAK

De afwijzing van het verzoek tot het horen van een getuige is niet onbegrijpelijk.

Het middel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot het horen van een getuige.

Het hof heeft het bij appèlschriftuur gedane en ter terechtzitting in hoger beroep gehandhaafde verzoek [getuige] als getuige te horen afgewezen omdat het dit verzoek onvoldoende onderbouwd achtte en de verdachte door die afwijzing niet in zijn verdedigingsbelang is geschaad. Aldus heeft het hof de juiste beoordelingsmaatstaf aangelegd. Mede in aanmerking genomen hetgeen door de verdediging aan dat verzoek ten grondslag is gelegd, is het oordeel van het hof niet onbegrijpelijk.

De omstandigheid dat de voorzitter van het hof voorafgaand aan de terechtzitting in hoger beroep op de voet van artikel 263 lid 4 Sv de oproeping van deze getuige heeft bevolen, noopte het hof niet tot een ander oordeel of een nadere motivering van zijn beslissing. Daarbij is van belang dat de beslissing van de voorzitter als bedoeld in artikel 263 lid 4 Sv – gelet ook op de in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3.5 en 3.6 weergegeven wetsgeschiedenis – moet worden aangemerkt als een beslissing die slechts strekt ter voorbereiding van de terechtzitting, waartegen geen rechtsmiddel is opengesteld en waarmee is beoogd nodeloos verlies van zittingscapaciteit tegen te gaan zonder de voorzitter daarbij aan een bepaalde beoordelingsmaatstaf te binden.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1412

Zaaknummer: 15/02179

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en V. van den Brink

Advocaten: M.W.G.J. Ijseldijk

Wetsartikelen: 263 Sv

RECHTSPRAAK

Zonder nadere motivering, die ontbreekt, valt niet in te zien hoe het onder verdachte in beslag genomen mes kan dienen om een vergelijkbaar vermogensdelict te begaan of voor te bereiden als de bewezenverklaarde (winkel)diefstal.

Het middel klaagt dat het hof ten onrechte dan wel onvoldoende gemotiveerd een mes van de verdachte aan het verkeer onttrokken heeft verklaard.

Onder soortgelijke feiten in de zin van artikel 36d Sr dienen te worden verstaan feiten die tot dezelfde categorie behoren als de door de verdachte begane feiten dan wel de feiten waarvan hij wordt verdacht (vgl. HR 6 mei 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC9322, NJ 1997/655).

Als zodanig, door de verdachte begaan, feit heeft het hof blijkens zijn hiervoor aangehaalde overweging de onder 1 bewezenverklaarde (winkel)diefstal aangemerkt. In aanmerking genomen dat de bewezenverklaring van dit feit geen melding maakt van enige vorm van gewelddadigheid, valt zonder nadere motivering, die ontbreekt, niet in te zien hoe het onder de verdachte in beslag genomen mes kan dienen om een vergelijkbaar vermogensdelict te begaan of voor te bereiden.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissing ter zake van de onttrekking aan het verkeer van het in beslag genomen mes, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1410

Zaaknummer: 15/00843

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.F. Faase

Advocaten: L.E.G. van der Hut

Wetsartikelen: 36d Sr

RECHTSPRAAK

Het hof heeft als bewijsmiddel gebruikt een verklaring van een anonieme getuige, zonder dat het dit bewijsmiddel nader heeft gemotiveerd. Bij gebrek aan belang behoeft dit verzuim evenwel niet tot cassatie te leiden, nu ook met weglating van voormelde getuigenverklaring de bewezenverklaring immers toereikend is gemotiveerd.

Het middel klaagt dat het hof voor het bewijs gebruik heeft gemaakt van een schriftelijk bescheid houdende een verklaring van een persoon wiens identiteit niet blijkt, zonder dat gebruik naar de eis der wet te motiveren.

Ingevolge het ook in hoger beroep toepasselijke artikel 360 lid 1 en 4 Sv behoort de rechter het gebruik voor het bewijs van een schriftelijk bescheid houdende de verklaring van een persoon wiens identiteit niet blijkt als bedoeld in artikel 344a lid 3 Sv, op straffe van nietigheid nader te motiveren. Dit betekent dat de rechter zal moeten vaststellen dat aan de eisen van artikel 344a lid 3 Sv is voldaan, terwijl hij tevens ervan blijf dient te geven zelfstandig de betrouwbaarheid van de anonieme verklaring te hebben onderzocht (vgl. HR 11 mei 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1460, NJ 1999/526).

Het hof heeft ten aanzien van het als bewijsmiddel 3 tot het bewijs gebezigde proces-verbaal van politie vastgesteld dat daarin een verklaring is weergegeven van een anonieme getuige. Dit proces-verbaal moet derhalve worden aangemerkt als een schriftelijk bescheid als bedoeld in artikel 344a lid 3 Sv. Het hof heeft in strijd met artikel 360 lid 1 Sv, verzuimd het gebruik van bewijsmiddel 3 nader te motiveren. Dit verzuim behoeft evenwel bij gebrek aan belang niet tot cassatie te leiden. Gelet op de inhoud van de overige door het hof gebezigde bewijsmiddelen, is de bewezenverklaring van hetgeen onder 1 en 2 subsidiair is tenlastegelegd immers – ook met weglating van voormelde getuigenverklaring – toereikend gemotiveerd.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

Het middel klaagt dat de toewijzing van de vordering ter zake van immateriële schade van de benadeelde partij ontoereikend is gemotiveerd.

Het oordeel van het hof dat de vordering van de benadeelde partij niet is betwist, waarmee het hof tot uitdrukking heeft gebracht dat die vordering – ook wat betreft de immateriële schade – onvoldoende gemotiveerd is betwist, is niet onbegrijpelijk. Het middel faalt derhalve.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1453

Zaaknummer: 15/04293

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.F. Faase en M.J. Borgers

Advocaten: E.E.W.J. Maessen

Wetsartikelen: 344a Sv en 360 Sv

ANNOTATIE

**Annotatie bij Hoge Raad 14 juni 2016,
ECLI:NL:HR:2016:1194, SR-Updates 2016-0250.*****prof. mr. J.S. Nan***

1. In de onderhavige zaak gaat het om een verdachte in wiens woning drie door de Wet wapens en munitie (WWM) verboden voorwerpen zijn gevonden: een nepvuurwapen in een kluis in een slaapkamer, pepperspray in de lade van de keukentafel en enige munitie op een zolder van de garage. Hij is veroordeeld voor het voorhanden hebben van deze wapens en munitie, overigens net als de medebewoonster (zie HR 14 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1193). Hoewel het hof steeds vrijsprak van medeplegen, moeten beide uitspraken wel in samenhang worden gezien voor een goed begrip van de zaak.

2. Vaste rechtspraak is dat voor ‘voorhanden hebben’ in de zin van artikel 13 en 26 WWM, onder meer vereist is dat de dader zich in meer of mindere mate bewust is geweest van de aanwezigheid van het wapen of de munitie. In deze zaak wordt die hoofdregel nog eens bevestigd (zie uit de oude doos al HR 4 maart 1980, ECLI:NL:HR:1980:AB7452, NJ 1980/435 en HR 10 juni 1986, ECLI:NL:HR:1986:AC1490, NJ 1987/85). Doorgaans worden in dat kader wel drie aspecten onderkend, te weten aanwezigheid of nabijheid, beschikkingsmacht en bewustheid (zie H.J.B. Sackers, *Wet wapens en munitie* (studiepockets strafrecht), Deventer: Kluwer 2012, p. 197-200). In veel gevallen levert dat geen problemen op, met name niet als de voorwerpen in de woning of de auto van de verdachte worden aangetroffen (zie voor enkele voorbeelden uit de lagere rechtspraak Rb. Maastricht 21 augustus 2012, ECLI:NL:RBMAA:2012:BX5137, Rb. Utrecht 15 maart 2012, ECLI:NL:RBUTR:2012:BV9147 en Rb. Amsterdam 4 mei 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:2553). Maar soms schiet de motivering van de feitenrechter tekort, vooral als te gemakkelijk voorbijgegaan wordt aan het verweer van de verdediging (zie bijvoorbeeld HR 26 januari 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1169, NJ 1999/537, HR 7 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN2370, NJ 2010/682 en HR 14 juni 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ3804, NJ 2011/287). Het komt uiteindelijk, als altijd, aan op de omstandigheden van het geval.

3. De rechtbank had in deze zaak geoordeeld dat als onweerlegbaar uitgangspunt heeft te

gelden dat de bewoner verantwoordelijk kan worden gehouden voor de goederen die zich in zijn woning bevinden. Het hof meent – terecht – dat die gedachte een brug te ver is. Het hof houdt het erop dat dit uitgangspunt ‘in beginsel’ opgaat, maar dat het niet gaat om een onweerlegbaar vermoeden. Het uitgangspunt van de rechtbank lijkt mij geen steun te vinden in het recht, omdat ons strafrecht geen risicoaansprakelijkheid kent en daarin evenmin met onweerlegbare aannames mag worden gewerkt (al komt de kentekenaansprakelijkheid van artikel 5 WAHV wel dicht bij risicoaansprakelijkheid in de buurt). Enig verwijt moet de verdachte wel kunnen worden gemaakt. De insteek van de rechtbank zou ook in strijd zijn met de onschuldpresumptie, zoals onder andere neergelegd in artikel 6 lid 2 EVRM en Richtlijn 2016/343 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld (*PbEU*, 11 maart 2016, L65/1, die uiterlijk 1 april 2018 moet zijn omgezet).

4. Als de verdachte de woning daadwerkelijk bewoont en daarin verblijft, mag volgens het hof van hem wel een verklaring worden verwacht als er verboden waar wordt aangetroffen. Blijft die uitleg uit, dan is dat een omstandigheid die naar vaste (Europese) rechtspraak weliswaar geen bewijs tegen de verdachte oplevert, maar in de bewijsoverwegingen wel degelijk tegen hem gebruikt kan worden: *‘the accused’s silence, in situations which clearly call for an explanation from him, [can] be taken into account in assessing the persuasiveness of the evidence adduced by the prosecution’* (EHRM 8 februari 1996, NJ 1996/725, m.nt. Knigge (*Murray/Verenigd Koninkrijk*), par. 47). De Hoge Raad heeft in dat verband bepaald dat de rechter mag laten meewegen dat de verdachte ‘voor een omstandigheid die op zichzelf of in samenhang met de verdere inhoud van de bewijsmiddelen beschouwd redengevend moet worden geacht voor het bewijs van het aan hem ten laste gelegde feit, geen redelijke, die redengevendheid ontzenuwende, verklaring heeft gegeven’ (vgl. HR 5 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW7372, NJ 2012/369, HR 3 juni 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZD0733, NJ 1997/584 en HR 19 maart 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZD0413, NJ 1996/540). In de Richtlijn onschuldpresumptie is dat uiteindelijk niet anders geregeld (zie artikel 7 lid 5 en de bijbehorende overweging 28).

5. In casu had verdachte zich op zijn zwijgrecht beroepen en zelfs niet verklaard dat de wapens en munitie niet van hem waren. Datzelfde gold voor de medeverdachte/medebewoonster. Geen van beiden had dus afstand van deze voorwerpen genomen. In alle twee de arresten meent het hof dat het alternatieve scenario ‘waarin zonder wetenschap van de verdachte een ander de wapens en munitie in de door hem [of haar; JSN] bewoonde woning heeft geplaatst, als hoogst onwaarschijnlijk terzijde kan worden geschoven’. Advocaat-generaal Spronken meent dat het hof dit zo niet kon aannemen (ECLI:NL:PHR:2016:484 en ECLI:NL:PHR:2016:483). Zij overweegt tweemaal dat in het licht van de vrijspraak voor medeplegen en de veroordeling van beide bewoners, niet zonder meer begrijpelijk is dat zij de

wapens en munitie (alleen) voorhanden hadden. De Hoge Raad laat beide veroordelingen evenwel in stand. Ik kan dat wel volgen. Het hof overwoog weliswaar dat, hoe aannemelijk ook, er geen bewijs was voor medeplegen (de Hoge Raad stelt daaraan ook wel eisen, zie bijvoorbeeld HR 23 november 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN7725, NJ 2010/642 en HR 3 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1301). Dit kan echter zo opgevat worden dat niet kon worden vastgesteld dat er aldus sprake was van een nauwe en bewuste samenwerking gericht op het *gezamenlijk* voorhanden hebben van de voorwerpen. Maar dat sluit geenszins uit dat beide bewoners, ieder voor zich, in dit geval zich in meer of mindere mate bewust waren van de wapens en munitie op de verschillende plekken in hun woning en dat zij daarover allebei konden beschikken. Apart van elkaar is dan wel sprake van het voorhanden hebben van de wapens en munitie, maar niet van medeplegen. Ten aanzien van beide verdachten kan dan namelijk gezegd worden dat de wapens en munitie niet buiten hun wetenschap om (kunnen) zijn geplaatst. Let in dat verband erop dat het hof niet twee keer heeft gezegd dat het de desbetreffende verdachte moet zijn geweest die de wapens en munitie heeft geplaatst, want dat zou in dit geval tegenstrijdig en onbegrijpelijk zijn geweest. Wie voor het plaatsen van de wapens en munitie verantwoordelijk is, laat het hof (wijselijk) in het midden en dat doet ook niet ter zake (dat had ook een derde kunnen zijn). Daarbij merk ik nog op dat voor voorhanden hebben niet is vereist dat de verdachte de rechthebbende is van het wapen of de munitie of dat deze hem anderszins toebehoort. Meer civiel gezegd: wie bewust houder is van een wapen of van munitie, kan het eveneens voorhanden hebben. Het maakt niet uit van wie het wapen of de munitie uiteindelijk is. Het gaat erom wie erover kan beschikken.

6. In algemene zin maken de onderhavige arresten van de Hoge Raad dus allereerst duidelijk dat ook buiten medeplegen om een wapen of munitie verschillende 'bezitters' kan hebben, die los van elkaar hierover kunnen beschikken. Twee of meer personen kunnen afzonderlijk van elkaar hetzelfde wapen of dezelfde munitie voorhanden hebben. Van alleenheerschappij hoeft voor voorhanden hebben geen sprake te zijn. Het maakt dus niet uit dat de beschikkingsmacht eventueel door meerdere personen wordt gedeeld (en daarbij is irrelevant of zij dat van elkaar weten). Voor de overige gedragingen van de WWM zal dat volgens mij niet (snel) anders zijn. Daarnaast bevestigt de Hoge Raad dat een verdachte met een goed verhaal moet komen waarom verklaarbaar is dat er, buiten zijn wetenschap om, wapens of munitie in zijn woning worden aangetroffen. Voor bijvoorbeeld de auto zal hetzelfde gelden. Een makkelijke opgave is dat niet. De tactiek van een beroep op het zwijgrecht en het door de raadsman laten aanvoeren van een alternatieve mogelijkheid zet dan in ieder geval weinig tot geen zoden aan de dijk. Een kale ontkenning evenmin. Het wordt de feitenrechter dan wel erg gemakkelijk gemaakt de vereiste bewustheid en beschikkingsmacht gewoon aan de verdachte toe te rekenen. In dit soort gevallen is eerder zwijgen zilver en spreken goud.

RECHTSPRAAK

Het hof heeft kennelijk en niet onbegrijpelijk geoordeeld dat het gebruik van de eigen waarneming voor het bewijs geen verrassing kon zijn voor de verdachte en zijn raadsman.

Het middel klaagt dat het hof voor het bewijs gebruik heeft gemaakt van zijn eigen waarneming met betrekking tot hetgeen op camerabeelden is te zien, zonder dat de inhoud van die waarneming ter terechtzitting ter sprake is gebracht, zodat de verdachte daardoor is verrast. Blijkens de daarop gegeven toelichting richt het middel zich in het bijzonder tegen het gebruik voor het bewijs van 's hofs eigen waarneming dat het slachtoffer minder snel ging lopen nadat tweemaal op hem was geschoten.

Het in deze zaak toepasselijke artikel 383 Wetboek van Strafvordering van Aruba (hierna: SvA) is gelijkkluidend aan artikel 340 Sv. Naar artikel 340 Sv voorschrijft, zal de eigen waarneming van de rechter, wil deze als wettig bewijsmiddel kunnen meewerken tot het bewijs, bij het onderzoek ter terechtzitting moeten zijn gedaan, zodat ook zowel de vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie als de verdachte en de raadsman die waarneming hebben kunnen doen en de gelegenheid hebben gehad zich daaromtrent bij de behandeling van de zaak uit te laten. Het is in zijn algemeenheid niet vereist dat de rechter zijn eigen, bij gelegenheid van het onderzoek ter terechtzitting gedane waarneming aldaar ter sprake brengt. Niettemin is de rechter gehouden dat wel te doen, indien de procespartijen door het gebruik van die waarneming voor het bewijs zouden worden verrast omdat zij daarmee geen rekening behoeften te houden. Of daarvan sprake is, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, zoals het procesverloop, de aard van de waarneming en het verband van die waarneming met het voorhanden bewijsmateriaal (vgl. HR 15 december 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ2831, NJ 2011/78). Het vorenoverwogene geldt ook voor artikel 383 SvA.

Blijkens de processen-verbaal van de terechtzittingen is aldaar in aanwezigheid van alle betrokkenen de dvd afgespeeld met daarop door beveiligingscamera's gemaakte beelden, waaronder de in het middel bedoelde beelden die het hof als eigen waarneming voor het bewijs heeft gebruikt. Op grond daarvan heeft het hof kennelijk geoordeeld dat het gebruik van die waarneming voor het bewijs geen verrassing kon zijn voor de verdachte en zijn

raadsman. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk, mede gelet op hetgeen hiervoor is overwogen omtrent het procesverloop, de aard van de waarneming en het verband van de waarneming met het voorhanden bewijsmateriaal.

Het middel faalt derhalve.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1405

Zaaknummer: 15/02199

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en E.F. Faase

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 383 SvA en 340 Sv

RECHTSPRAAK

Het hof heeft de afwijzing van het aanhoudingsverzoek niet gemotiveerd.

Het middel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Bij de beslissing op een verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak dient de rechter een afweging te maken tussen alle daarbij betrokken belangen, waaronder het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn aanwezigheidsrecht, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting en het belang van een goede organisatie van de rechtspleging (vgl. HR 26 januari 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1314, NJ 1999/294).

Het hof heeft de afwijzing van het door de raadsvrouw gedane verzoek niet gemotiveerd. Derhalve kan niet blijken of het hof de hiervoor vermelde afweging van belangen heeft gemaakt.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1406

Zaaknummer: 15/00625

Rechters: A.J.A. van Dorst, V. van den Brink en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: W.J. Ausma

Wetsartikelen: 278 Sv

RECHTSPRAAK

Onbehoorlijk gemotiveerd oordeel omtrent de aanvang van de verjaring en slagende bewijsklacht medeplichtigheid.

Het middel komt op tegen de verwerping door het hof van het verweer dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk dient te worden verklaard ten aanzien van het onder feit 2 tenlastegelegde voor zover dit feit betrekking heeft op overeenkomsten met beleggers die vóór 8 mei 2002 zijn afgesloten omdat – kort gezegd – het onder 2 tenlastegelegde in zoverre reeds ten tijde van de inleidende dagvaarding was verjaard.

Het hof heeft door slechts te overwegen dat het onder 2 subsidiair tenlastegelegde delict gekwalificeerd moet worden als een ‘voortdurend delict’ omdat dit delict ‘pas [is] voltooid op de dag dat de betrokken verdachte niet langer zonder vergunning opereert’ zijn oordeel omtrent de aanvang van de verjaring niet behoorlijk gemotiveerd. In het bijzonder heeft het hof geen inzicht erin gegeven op welke feiten en omstandigheden, zoals de aard van de werkzaamheden die de effectenbemiddelaar of vermogensbeheerder voor de in de tenlastelegging genoemde personen gedurende de daarin vermelde periode heeft verricht of het tijdstip waarop deze die werkzaamheden heeft verricht, het zijn uitleg van de tenlastelegging heeft gebaseerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaarde medeplichtigheid aan – kort gezegd – het opzettelijk zonder vergunning als effectenbemiddelaar aanbieden en verrichten van diensten niet naar de eisen der wet met redenen is omkleed, nu het daarvoor vereiste opzet niet uit de bewijsmiddelen volgt.

Het hof heeft bewezenverklaard dat de verdachte opzettelijk gelegenheid en middelen heeft verschaft tot het plegen van een misdrijf. Daartoe is vereist dat niet alleen wordt bewezen dat het opzet van de verdachte was gericht op het verschaffen van gelegenheid en middelen als bedoeld in artikel 48 aanhef en onder 2 Sr, doch tevens dat het opzet van de verdachte al dan niet in voorwaardelijke vorm was gericht op het door de dader gepleegde misdrijf.

Aangezien de bewezenverklaring, voor zover behelzende dat de verdachte opzet heeft gehad

op – kort gezegd – het door [betrokkene 11] opzettelijk zonder vergunning als effectenbemiddelaar aanbieden en verrichten van diensten, niet zonder meer uit de onder 2.3 en 2.4 weergegeven bewijsvoering kan worden afgeleid, is de bestreden uitspraak niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft het onder 2 tenlastegelegde, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1391

Zaaknummer: 14/05145

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 7 Wte

RECHTSPRAAK

Bijzondere voorwaarden en de dadelijke uitvoerbaarheid ervan.

Het middel klaagt onder meer over het door het hof als bijzondere voorwaarde gestelde uitingsverbod en over het bevel dat de in de bestreden uitspraak vermelde algemene en bijzondere voorwaarden dadelijk uitvoerbaar zijn.

Een bijzondere voorwaarde als bedoeld in artikel 14c lid 2 onder 14° Sr dient het gedrag van de veroordeelde te betreffen. Als zodanig kunnen worden aangemerkt voorwaarden die strekken ter bevordering van een goed levensgedrag van de veroordeelde of die een gedraging betreffen waartoe hij uit een oogpunt van maatschappelijke betamelijkheid gehouden moet worden geacht (vgl. HR 26 november 1968, ECLI:NL:HR:1968:AB6079, NJ 1970/123).

Voor zover het middel klaagt over de door het hof opgelegde bijzondere voorwaarde dat de verdachte – kort gezegd – zich gedurende de proeftijd op geen enkele wijze uit over zijn ex-partner en zijn kinderen, behoudens ten behoeve van de lopende en komende gerechtelijke procedures en gesprekken met de Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg en andere instanties die bij de procedures betrokken zijn, slaagt het. Deze door het hof opgelegde voorwaarde is, gelet op de duur en de mate waarin zij de verdachte in zijn uitingsvrijheid beperkt, in strijd met genoemde bepaling omdat deze voorwaarde niet voldoet aan de onder 3.3.1 weergegeven maatstaven. Daarbij heeft de Hoge Raad mede in aanmerking genomen dat de gestelde bijzondere voorwaarde niet voldoende precies is geformuleerd, waardoor zij ook in de weg staat aan uitingen door de verdachte die in het licht van genoemde maatstaven niet ontoelaatbaar moeten worden geacht, waaronder uitingen over zijn ex-partner en zijn kinderen in persoonlijke of medische kring.

Het middel klaagt voorts over het bevel dat de in de bestreden uitspraak vermelde algemene en bijzondere voorwaarden dadelijk uitvoerbaar zijn.

Een rechterlijke uitspraak mag in de regel pas ten uitvoer worden gelegd nadat zij onherroepelijk is geworden. De in artikel 14e Sr voorziene uitzondering op deze regel met betrekking tot de dadelijke uitvoerbaarheid van de op grond van artikel 14c Sr gestelde bijzondere voorwaarden dan wel het op grond van artikel 14d Sr uit te oefenen toezicht kan

voor de veroordeelde verstreckende gevolgen hebben. Mede gelet daarop zal de rechter in de motivering van zijn bevel tot dadelijke uitvoerbaarheid ervan blijken dienen te geven zich ervan te hebben vergewist dat aan de in artikel 14e Sr gestelde voorwaarden is voldaan (vgl. HR 10 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:537, *NJ* 2015/236).

Het bestreden arrest voldoet niet aan deze motiveringsverplichting nu uit hetgeen onder 3.2.3 is weergegeven niet zonder meer volgt dat de bewezenverklaarde feiten waren gericht tegen of gevaar veroorzaakten voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen en dat er voorts ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de verdachte wederom een dergelijk feit zal begaan. Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

Voor het overige kan het niet middel niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien artikel 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu het middel in zoverre niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

De Hoge Raad zal om redenen van doelmatigheid de zaak zelf afdoen en de bijzondere voorwaarde als bedoeld in 3.3.2 en het bevel tot dadelijke uitvoerbaarheid vernietigen.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Gelet op de aan de verdachte opgelegde voorwaardelijke gevangenisstraf van vier maanden met een proeftijd van twee jaren en de mate waarin de redelijke termijn is overschreden, is er geen aanleiding om aan het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden, enig rechtsgevolg te verbinden en zal de Hoge Raad met dat oordeel volstaan.

Nu de Hoge Raad geen grond aanwezig oordeelt waarop de bestreden uitspraak ambtshalve zou behoren te worden vernietigd, brengt hetgeen hiervoor is overwogen mee dat als volgt moet worden beslist.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft,

- de bijzondere voorwaarde dat de 'veroordeelde zich gedurende de proeftijd op geen enkele wijze uit (in woord, geschrift of beeld, waaronder begrepen alle moderne media) over zijn ex-partner [betrokkene 1] en/of (één van) zijn kinderen [betrokkene 5] en/of [betrokkene 4], met dien verstande dat veroordeelde zich omtrent zijn voornoemde ex-partner en kinderen mag uiten ten behoeve van de lopende en komende gerechtelijke procedures, alsmede voor zover het betreft de gesprekken met de Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg en andere instanties, die bij de procedures betrokken zijn', en

- het bevel dat de in de bestreden uitspraak vermelde algemene en bijzondere voorwaarden dadelijk uitvoerbaar zijn en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1400

Zaaknummer: 14/04704

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.F. Faase en M.J. Borgers

Advocaten: L.E.G. van der Hut

Wetsartikelen: 14 Sr, 14c Sr en 14e Sr

RECHTSPRAAK

Falende klacht dat vaststelling dat bloedspoor ook daderspoor is onbegrijpelijk is.

Het middel klaagt onder meer dat het onder 3 bewezenverklaarde wat betreft het daderschap van de verdachte ontoereikend is gemotiveerd.

Blijkens de gebezigde bewijsmiddelen heeft het hof vastgesteld dat de achterdeur van de woning aan de [a-straat 1] te Bonaire is opengebroken en dat op de muur ter hoogte van de achterdeur een bloedspoor is aangetroffen dat met een berekende frequentie van kleiner dan 1 op 1 miljard matcht met het DNA-profiel van de verdachte. Het kennelijke oordeel van het hof dat dit bloedspoor aldaar is terechtgekomen als gevolg van het door de verdachte openbreken van de achterdeur en dat de verdachte derhalve degene is geweest die de diefstal heeft gepleegd, is niet onbegrijpelijk. Daarbij heeft de Hoge Raad in aanmerking genomen dat uit geen van de stukken waarvan hij kennisneemt, blijkt dat de verdachte een verklaring heeft gegeven voor de aanwezigheid van dit bloedspoor op die plaats.

Het middel faalt in zoverre.

De verdachte bevindt zich in voorlopige hechtenis. De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan zestien maanden zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van zeven jaren.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze zes jaren en acht maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1381

Zaaknummer: 14/05712

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: Th.J. Kelder

RECHTSPRAAK

Klimop-zaak: vrijspraak feitelijk leidinggeven onvoldoende gemotiveerd.

Het middel komt op tegen de door het hof gegeven vrijspraak van het tenlastegelegde.

Door te overwegen als onder 2.2 weergegeven heeft het hof onvoldoende inzicht gegeven in zijn gedachtegang.

Indien het heeft geoordeeld dat de verdachte niet als pleger of als medepleger aansprakelijk kan worden gesteld wegens de verboden gedragingen aangezien de vertegenwoordiger van de verdachte ‘als pleger van de strafbare feiten dient te worden aangemerkt’, heeft het hof miskend dat die enkele omstandigheid, gelet op hetgeen onder 3.2 is overwogen niet aan een bewezenverklaring van het tenlastegelegde in de weg staat.

Indien het heeft geoordeeld dat de verboden gedragingen niet aan de verdachte kunnen worden toegerekend vanwege de omstandigheid dat de vertegenwoordiger van de verdachte ‘zelf alle strafbare handelingen heeft verricht’ en hij de verdachte ‘daarbij enkel heeft gebruikt als middel om de strafbare gedragingen te kunnen plegen’, heeft het zijn oordeel onvoldoende gemotiveerd. Die omstandigheden staan immers niet zonder meer aan toerekening van de desbetreffende gedragingen aan de verdachte in de weg.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1382

Zaaknummer: 15/01317

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan, V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M.J.

Borgers

Wetsartikelen: 51 Sr

RECHTSPRAAK

Woning ‘in gebruik’ als bedoeld in artikel 138 lid 1 Sr?

Advocaat-generaal A.E. Harteveld heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Den Haag.

Het middel richt zich tegen het oordeel van het hof dat de in de bewezenverklaring bedoelde woning ‘in gebruik’ was bij de aangeefster [betrokkene 1].

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 138 lid 1 Sr. Daarom moet de in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende uitdrukking ‘in gebruik’ geacht worden aldaar te zijn gebezigd in dezelfde betekenis als daaraan toekomt in die bepaling.

Artikel 138 lid 1 Sr luidt:

‘Hij die in de woning of het besloten lokaal of erf, bij een ander in gebruik, wederrechtelijk binnendringt of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van of vanwege de rechthebbende aanstonds verwijderd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.’

Het hof heeft blijkens zijn onder 2.3 weergegeven overweging geoordeeld dat het feitelijk gebruik door de aangeefster van de woning te Wassenaar in het bijzonder kan worden afgeleid uit haar koop- en bruikleenovereenkomst met betrekking tot deze woning en de verklaring van de aangeefster dat zij ongeveer elke dag bij de woning was en gesprekken voerde met een aannemer over een toekomstige verbouwing van de woning. Het op de door het hof vastgestelde – in onderling verband en samenhang te beschouwen – omstandigheden gebaseerde oordeel dat de woning ‘in gebruik’ was bij een ander als bedoeld in artikel 138 lid 1 Sr geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk, verweven als het is met de aan het hof als feitenrechter voorbehouden weging en waardering van de omstandigheden van het geval.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1404

Zaaknummer: 14/06352

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: E. Tamas

Wetsartikelen: 138 Sr

RECHTSPRAAK

De rechtbank heeft bij de beoordeling van de gegrondverklaring van het beklag onder meer een onjuiste maatstaf toegepast.

Het middel klaagt over de gegrondverklaring van het beklag, onder meer op de grond dat de rechtbank bij de beoordeling daarvan een onjuiste maatstaf heeft toegepast.

Ingeval een beslag is gelegd als bedoeld in artikel 94a Sv en een derde – als zodanig kan ook gelden degene onder wie het beslag feitelijk is gelegd, maar tegen wie het strafrechtelijk onderzoek niet is gericht – die stelt eigenaar te zijn, op de voet van artikel 552a Sv een klaagschrift heeft ingediend, dient de rechter als maatstaf aan te leggen of zich het geval voordoet dat buiten redelijke twijfel is dat de klager als eigenaar van het voorwerp moet worden aangemerkt en daarvan in zijn beslissing blijkt te geven. Indien de klager als eigenaar wordt aangemerkt, zal de rechter tevens moeten onderzoeken en daarvan blijkt moeten geven of zich de situatie van artikel 94a lid 3 of 4 Sv voordoet (vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, *NJ* 2010/654, r.o. 2.15).

Uit de overwegingen van de rechtbank blijkt niet dat zij de in 2.3.1 uiteengezette maatstaf heeft aangelegd bij de beoordeling van het klaagschrift. Daarom is de bestreden beschikking ontoereikend gemotiveerd.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Rotterdam, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1401

Zaaknummer: 14/03152

Rechters: W. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Wetsartikelen: 94a Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad stelt de A-G in de gelegenheid het dossier aan te vullen met een aanhoudingsbevel dat aan de verdragseis van artikel 12 lid 2 EUV voldoet en verwijst de zaak naar een toekomstige rolzitting.

Het middel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat het door de verzoekende Staat overgelegde bevel tot aanhouding voldoet aan de eisen van artikel 12 Europees Verdrag betreffende uitlevering (hierna: EUV).

Ingevolge artikel 12 lid 2 aanhef en onder a EUV dient tot staving van het uitleveringsverzoek in een geval als het onderhavige te worden overgelegd het origineel of een authentiek afschrift van een bevel tot aanhouding of van een andere akte die dezelfde kracht heeft, opgemaakt in de vorm voorgeschreven door de wet van de verzoekende partij.

Bij de aan de Hoge Raad gezonden stukken van het geding bevindt zich weliswaar een stuk waarvan de rechtbank heeft vastgesteld dat het een kopie van een gescand aanhoudingsbevel is, doch niet enig stuk dat als het origineel of een authentiek afschrift in de zin van genoemde verdragsbepaling kan worden aangemerkt.

Alvorens verder te beslissen zal de advocaat-generaal in de gelegenheid worden gesteld het dossier aan te vullen met een aanhoudingsbevel dat aan voormelde verdragseis voldoet.

De Hoge Raad verwijst de zaak naar de rolzitting van 23 augustus 2016 en houdt iedere verdere beslissing aan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1402

Zaaknummer: 16/00620

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 12 EUV

RECHTSPRAAK

Slagende bewijsklacht medeplegen.

Het middel klaagt over de motivering van het bewezenverklaarde medeplegen.

In zijn arresten van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390 en 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:716 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven. Daarbij is aangegeven dat het een belangrijke en moeilijke vraag is wanneer de samenwerking zo nauw en bewust is geweest dat van medeplegen mag worden gesproken. De kwalificatie medeplegen vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Dat vergt dat de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. De vraag of aan deze eis is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval, zoals ook in bovengenoemde arresten is benadrukt. De Hoge Raad kan hieromtrent geen algemene regels geven, maar slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het formuleren van aandachtspunten zoals in bovengenoemde arresten is gebeurd alsook door het beslissen van concrete gevallen, waarbij de toetsing in cassatie overigens sterk wordt gekleurd door de precieze bewijsvoering van de feitenrechter, waaronder begrepen een eventuele op het medeplegen toegesneden nadere motivering.

Het beslissingskader zoals dat is neergelegd in de hierboven genoemde arresten kan, met begrippen die niet steeds precies van elkaar af te grenzen zijn, niet anders dan globaal zijn (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316). Dat hangt enerzijds samen met de variëteit van concrete omstandigheden in afzonderlijke gevallen, waarbij ook de aard van het delict een rol kan spelen (vgl. het arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1320 over artikel 141 Sr en ECLI:NL:HR:2016:1322 over bedreiging met geweld). Anderzijds is van belang de variëteit in de mate waarin die concrete omstandigheden kunnen worden vastgesteld, in welk verband de procesopstelling van de verdachte een rol kan spelen (vgl. de arresten van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1315 en ECLI:NL:HR:2016:1323). In concrete zaken kan een en ander leiden tot een moeilijke afweging bij de beantwoording van de vraag of sprake is van medeplegen. Daaraan valt niet te ontkomen omdat er altijd zogenoemde grensgevallen zullen zijn.

De bewijsvoering van het hof biedt onvoldoende grond voor diens oordeel dat de verdachte zo

nauw en bewust met een ander heeft samengewerkt dat, zoals is bewezenverklaard, hij zich schuldig heeft gemaakt aan een poging tot diefstal met braak in vereniging. Ten aanzien van de rol van de verdachte bij die poging tot diefstal met braak kan uit de bewijsvoering naar de kern genomen niet meer worden afgeleid dan dat hij op de uitkijk heeft gestaan. Het behoeft nadere motivering waarom zo een gedraging, die doorgaans met medeplichtigheid in verband wordt gebracht, als het ‘medeplegen’ van gekwalificeerde diefstal kan worden aangemerkt.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-07-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1403

Zaaknummer: 14/05617

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: A.R. Kellermann

Wetsartikelen: 47 Sr

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af, nu geen sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 en aanhef onder c Sv.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 en aanhef onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De aanvraag beroept zich allereerst op het bij de aanvraag overgelegde ‘Rapport verslag bezoek en onderzoek zaak Helpoort’ van 25 november 2014 van dr. ir. S.P.G. Moonen en ir. R. Blok. Volgens de aanvraag blijkt uit dit rapport dat het desbetreffende luik met enige krachtsinspanning ook met de hand over de opstaande rand kan worden geduwd, dat het luik door één persoon kan worden geopend zonder dat deze hierbij verwondingen oploopt en dat het zowel aan de voor- als de achterzijde van de toren niet direct waarneembaar is hoe en waar het luik op een plaats zou kunnen vallen waar zich personen kunnen bevinden. In de aanvraag wordt daaraan de conclusie verbonden dat het voor de aanvrager niet voorzienbaar was dat het luik zo gemakkelijk naar beneden zou vallen, zodat niet langer kan worden aangenomen dat de aanvrager de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat het luik naar beneden zou vallen en daarmee een persoon dodelijk zou treffen en dat de rechtbank, ware zij hiermee bekend geweest, de aanvrager zou hebben vrijgesproken van de tenlastegelegde doodslag.

Dit rapport kan niet worden aangemerkt als een nieuw gegeven als in voormelde bepaling bedoeld. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat de door de rechtbank vastgestelde feitelijke toedracht niet door het rapport wordt uitgesloten en dat blijkens de bewijsoverwegingen van de rechtbank de aanvrager zelf heeft verklaard dat hij niet uitsluit dat hij, nadat hij tevergeefs tegen het luik had geduwd, tegen het luik heeft getrapt. De rechtbank heeft geoordeeld dat deze verklaring van de aanvrager wordt ondersteund door het aantreffen van een afdruk van een schoenzool op de binnenzijde van het luik welke afdruk grote

gelijkenis vertoont met het patroon van de zolen van de schoenen die de aanvrager ten tijde van het bewezenverklaarde droeg. Voorts zijn de onderzoeksbevindingen van de rapporteurs dat in eerste instantie weinig beweging lijkt te komen in het luik indien men het met de hand wil openen doordat het relatief zwaar is, alsmede dat het goed mogelijk is zodanige kracht met de voet op het luik uit te oefenen dat het luik wordt geopend, niet onverenigbaar met voormelde vaststellingen van de rechtbank. Geen van de bevindingen van de onderzoekers doet af aan de bewijsvoering van de rechtbank, terwijl hetgeen voormeld rapport inhoudt met betrekking tot de voorzienbaarheid van het losschieten van het luik, het naar beneden vallen daarvan en de daarbij optredende risico's voor personen die rondom het gebouw aanwezig waren, door de rechtbank in haar afwegingen is betrokken.

Bij deze stand van zaken kan in het midden blijven of en in hoeverre voormelde rapportage voldoet aan de eisen die in de arresten van de Hoge Raad van 26 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:735 en ECLI:NL:HR:2016:736 zijn gesteld aan een deskundigenrapport.

Voorts wordt in de aanvraag een beroep gedaan op het bij de aanvraag overgelegde hoofdstuk 'Het luik van de Helpoort: bedacht bewijs' uit het boek van prof. dr. P.J. van Koppen, *Gerede Twijfel: Over bewijs in strafzaken* (Amsterdam, 2013), inhoudende een analyse van de door de aanvrager gestelde (alternatieve) lezing van de gebeurtenissen. Volgens de aanvraag volgt uit dit hoofdstuk dat alle omstandigheden ter plaatse rond het luik en de zoolafdruk meer steun opleveren voor het scenario dat de zoolafdruk – als deze al van de aanvrager zou zijn – pas beneden op straat op het luik is gezet en niet reeds bovenin de toren. In de aanvraag wordt daaraan de conclusie verbonden dat, hoewel de auteur in zijn boek geen specifiek nieuw gegeven presenteert, diens analyse is aan te merken als een deskundigenopinie die de rechtbank niet bekend was en dat de rechtbank bij bekendheid daarmee de aanvrager zou hebben vrijgesproken van de tenlastegelegde doodslag wegens het ontbreken van (voorwaardelijk) opzet bij de aanvrager.

Vooropgesteld moet worden dat voormeld boek niet een rapportage vormt die voldoet aan de eisen die in de genoemde arresten van de Hoge Raad van 26 april 2016 aan een deskundigenrapport zijn gesteld. Voorts zijn de feiten en omstandigheden waarvan de auteur is uitgegaan en die hebben geleid tot de hiervoor weergegeven conclusie, naar de kern gezien ontleend aan de stukken van het geding, welke stukken aan de rechtbank ten tijde van haar uitspraak bekend waren. In zoverre is dus geen sprake van een voor herziening vereist novum maar van een van het oordeel van de rechtbank afwijkende mening of gevolgtrekking.

Uit het vorenoverwogene volgt dat de aanvraag ongegrond is en ingevolge artikel 470 Sv moet worden afgewezen.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1332

Zaaknummer: 15/03364

Rechters: A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: G.G.J. Knoops

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht met betrekking tot de reikwijdte van ‘seksuele handelingen’ als bedoeld in artikel 248d Sr.

Het middel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat sprake is van ‘seksuele handelingen’ als bedoeld in artikel 248d Sr.

Mede in het licht van de in de uitspraak weergegeven wetsgeschiedenis geeft het oordeel van het hof dat de gedragingen van de verdachte – kort gezegd: het openen van zijn gup en het tonen van zijn ontblote penis in de beslotenheid van zijn garage, waarin alleen de verdachte en twee vijfjarige meisjes aanwezig waren – kunnen worden aangemerkt als seksuele handelingen als bedoeld in artikel 248d Sr, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

Voor zover het middel hierover klaagt is het tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1328

Zaaknummer: 15/00992

Rechters: W.A.M. van Schendel, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: M.W. Stoet

Wetsartikelen: 248d Sr

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af, nu geen sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 en aanhef onder c Sv.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 en aanhef onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

In de aanvraag wordt gesteld dat sprake is van een novum als bedoeld in voormelde bepaling. De aanvrager voert daartoe aan dat zijn zaak destijds niet zou hebben geleid tot een veroordeling indien de rechter bekend zou zijn geweest met twee naderhand op schrift gestelde verklaringen.

Aan deze verklaringen kan, mede gelet op hetgeen het hof in zijn bewijsvoering heeft vastgesteld (zoals weergegeven in de aanvraag), niet het ernstig vermoeden worden ontleend dat het hof de aanvrager zou hebben vrijgesproken als het daarmee bekend was geweest. Immers, de in algemene bewoordingen gestelde omstandigheid dat de aanvrager in de periode van 2003 tot 2015 altijd geld had en wat geld had opgespaard, tast niet het oordeel van het hof aan dat het, gelet op de omstandigheden waaronder op 14 februari 2013 te Schiphol een geldbedrag van € 88.500 onder de aanvrager is aangetroffen en op zijn wisselende verklaringen over de herkomst daarvan, niet anders kan zijn dan dat het geldbedrag middellijk of onmiddellijk van misdrijf afkomstig is en dat de aanvrager dit wist.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1345

Zaaknummer: 16/01900

Rechters: A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: I.M. Bolier

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Ingevolge artikel 427 lid 2 Sv staat tegen het bestreden arrest beroep in cassatie niet open, zodat de verdachte in het ingestelde beroep niet kan worden ontvangen.

Het bestreden arrest heeft betrekking op overtreding van de volgende, ten tijde van het plegen van het feit geldende, bepalingen, te weten: artikel 2 in verbinding met artikel 3 van het Honden- en Kattenbesluit 1999, een krachtens artikel 56 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren gesteld voorschrift, dat ingevolge artikel 1 in samenhang met artikel 2 lid 4 van de Wet op de economische delicten (WED) een overtreding oplevert. Het hof heeft ter zake van dat feit een geldboete van € 250 subsidiair 5 dagen hechtenis, opgelegd. Ingevolge artikel 427 lid 2 Sv staat tegen het bestreden arrest beroep in cassatie niet open, zodat de verdachte in het ingestelde beroep niet kan worden ontvangen.

De Hoge Raad verklaart de verdachte niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1337

Zaaknummer: 15/01985

Rechters: W.A.M. van Schendel, J. de Hullu en H.A.G. Splinter-van Kan

Advocaten: G.J. Woodrow

Wetsartikelen: 427 Sv

RECHTSPRAAK

De vaststelling van de hoogte van de straf is door de rechtbank ontoereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt dat de rechtbank bij de vaststelling van de hoogte van de straf geen, althans onvoldoende gemotiveerd, rekening heeft gehouden met de persoonlijke omstandigheden van de veroordeelde.

De rechtbank heeft in het kader van de overname van de tenuitvoerlegging van de bij vonnis van het Landgericht te Krefeld (Duitsland) van 30 april 2014 aan de veroordeelde opgelegde gevangenisstraf van acht jaren, een gevangenisstraf van zes jaren opgelegd.

Ingevolge artikel 31 lid 1 WOTS dient de exequaturrechter zijn uitspraak met redenen te omkleden en dient de uitspraak de bijzondere redenen op te geven die de opgelegde straf hebben bepaald of tot de opgelegde maatregel hebben geleid en voorts zo veel mogelijk de omstandigheden waarop bij de vaststelling van de duur of de hoogte van de straf is gelet. Gelet op de wetsgeschiedenis zoals weergegeven in HR 26 juni 1990, *NJ* 1991/190 moet deze bepaling aldus worden verstaan (a) dat de exequaturrechter bij het opleggen van de straf of maatregel welke op het overeenkomstige feit naar Nederlands recht is gesteld, de in het buitenland opgelegde sanctie, zonder de duur of omvang daarvan te overschrijden, in beginsel dient te vervangen door een straf of maatregel die naar Nederlandse maatstaven en opvattingen geacht wordt te beantwoorden aan de ernst van het feit, de omstandigheden waaronder het is gepleegd en de persoon van de dader, zij het dat de rechter bij die vervanging tevens rekening dient te houden met internationale gevoeligheden, en (b) dat hij in voorkomend geval onder de bijzondere redenen die de straf hebben bepaald, dient te vermelden waarom hij tot een lagere strafoplegging is gekomen (vgl. HR 18 mei 2004, *ECLI:NL:HR:2004:AO6410*, *NJ* 2004/511).

Gelet op hetgeen de raadsvrouwte blijkt het proces-verbaal van de terechtzitting heeft aangevoerd omtrent de persoonlijke omstandigheden van de veroordeelde sedert de schorsing van zijn detentie en in aanmerking genomen dat de rechtbank heeft volstaan met een algemene verwijzing naar de persoonlijke omstandigheden van de veroordeelde en met de opmerking dat de Duitse rechter hiermee ook al rekening heeft gehouden, heeft de rechtbank

de strafoplegging niet toereikend gemotiveerd.

Het middel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Gelderland, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1326

Zaaknummer: 15/02164

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en E.F. Faase

Advocaten: J.W. Heemskerk

Wetsartikelen: 31 WOTS

RECHTSPRAAK

***Beklag tegen beslag op onder klager in beslag genomen
geheimhouderstukken.***

Advocaat-generaal A.E. Harteveld heeft geconcludeerd tot niet-ontvankelijkverklaring van de klager in zijn cassatieberoep.

Het middel klaagt dat de rechtbank ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd, heeft geoordeeld dat de in beslag genomen creditnota's, e-mails en brieven 'voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend'.

Namens de klager is bij de rechtbank een klaagschrift ingediend dat strekt tot – kort gezegd – opheffing van het beslag op onder hem in beslag genomen stukken op de grond dat deze stukken object zijn van het (afgeleide) verschoningsrecht van [medeklaagster] (verder: [medeklaagster]). Ook namens [medeklaagster] is een daartoe strekkend klaagschrift bij de rechtbank ingediend.

Zoals is beslist in het arrest van de Hoge Raad van 13 oktober 2015, ECLI:NL:HR:2015:3076, *NJ* 2016/8, dient in de beklagzaak van de beslagene die niet de verschoningsgerechtigde is, het oordeel in de beklagprocedure van de verschoningsgerechtigde, als dat onherroepelijk is geworden, tot uitgangspunt te worden genomen. Indien in die laatste procedure onherroepelijk is beslist dat inbeslagneming van de desbetreffende brieven of andere stukken in strijd is met het verschoningsrecht, is het klaagschrift van de beslagene in zoverre gegrond en is kennisneming van die bescheiden niet toegestaan. In het geval dat het beroep van de verschoningsgerechtigde op zijn verschoningsrecht ongegrond wordt verklaard, moet de beslagene niet-ontvankelijk worden verklaard in zijn klaagschrift voor zover het de klachten met betrekking tot het verschoningsrecht betreft.

De Hoge Raad heeft bij zijn beschikking van 28 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1324 in de zaak van [medeklaagster] (nummer 15/05824) geoordeeld dat het oordeel van de rechtbank dat al de in beslag genomen stukken voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend, ontoereikend gemotiveerd is en heeft de door [medeklaagster] bestreden beschikking van de rechtbank vernietigd. Gelet op hetgeen is overwogen in 2.3 is

het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en verwijst de zaak naar de Rechtbank Gelderland, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1343

Zaaknummer: 15/05814

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en A.L.J. van Strien

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 98 Sv en 218 Sv

RECHTSPRAAK

Het bestreden arrest bevat niet de op straffe van nietigheid voorgeschreven bewijsmiddelen houdende voor de bewezenverklaring redengevende feiten en omstandigheden.

Het middel klaagt dat het hof heeft verzuimd het verkorte arrest aan te vullen met de door het hof met betrekking tot het in de zaak met het parketnummer 05/514092-09 tenlastegelegde feit gebezigde bewijsmiddelen.

Bij de op de voet van artikel 434 lid 1 Sv aan de Hoge Raad gezonden stukken bevindt zich het bestreden arrest, hetwelk niet de door het hof met betrekking tot voormeld feit gebezigde bewijsmiddelen bevat. Bij die stukken bevindt zich evenmin een aanvulling als bedoeld in artikel 365a lid 2 Sv houdende de met betrekking tot voormeld feit gebezigde bewijsmiddelen.

Volgens artikel 359 lid 3 en 8 Sv moet een arrest op straffe van nietigheid de bewijsmiddelen bevatten, houdende voor de bewezenverklaring redengevende feiten en omstandigheden. Het bestreden arrest voldoet wat betreft voormeld feit niet aan dit vereiste en kan daarom in zoverre niet in stand blijven.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het in de zaak met parketnummer 05/514092-09 tenlastegelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1336

Zaaknummer: 14/02679

Rechters: A.J.A. van Dorst, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

***Uitleg term ‘antecedenten’ als bedoeld in artikel 2.9A lid 1 APV
Amsterdam 2008.***

Het middel klaagt over de bewezenverklaring, aangezien deze is gebaseerd op een onjuiste uitleg van artikel 2.9A van de Algemene Plaatselijke Verordening 2008 van de gemeente Amsterdam (hierna: APV Amsterdam 2008).

Aan het middel ligt ten grondslag de opvatting dat een bevel als bedoeld in artikel 2.9A lid 1 APV Amsterdam 2008 slechts kan worden gegeven indien sprake is van meer dan één antecedent op het gebied van het verkopen of te koop aanbieden van drugs of daarop gelijkende waar. Deze opvatting is onjuist. De door het hof aan artikel 2.9A APV Amsterdam 2008 gegeven uitleg, die strookt met de toelichting op die bepaling, is immers juist, zodat het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1327

Zaaknummer: 15/01375

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: M.A.C. de Bruijn

Wetsartikelen: 2.9A APV Amsterdam 2008

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad wijst het verzoek tot het doen van nader onderzoek af en verklaart de aanvraag tot herziening niet-ontvankelijk.

Bij arrest van de Hoge Raad van 13 december 2011, ECLI:NL:HR:2011:BU7733 is een eerdere aanvraag tot herziening van het arrest van het hof afgewezen. De aanvraag steunt op dezelfde grond welke in die beslissing ongenoegzaam is geoordeeld, te weten dat uit een zich niet bij de stukken in de strafzaak bevindend NFI-rapport (zaaknummer 2005.09.16.076, sectie nummer 2005-437/Ko64, betreffende de oorzaak van het overlijden van het slachtoffer) kan worden opgemaakt dat de dood van het slachtoffer – anders dan is bewezenverklaard – niet is ingetreden als gevolg van een door de aanvrager in haar buik geschoten kogel maar door metaalsplinters afkomstig van die kogel. De aanvrager kan dan ook niet in zijn aanvraag worden ontvangen.

Dit is niet anders doordat hij eerst thans het reeds aan zijn eerdere aanvraag ten grondslag gelegde NFI-rapport in het geding heeft gebracht en heeft aangevoerd dat de metaalsplinters ook afkomstig kunnen zijn van een door de kogel geraakt metalen voorwerp.

Gelet hierop acht de Hoge Raad geen grond aanwezig tot inwilliging van het gedane verzoek tot het instellen van een nader onderzoek naar de juistheid van de bewezenverklaarde gedraging van de verdachte.

De Hoge Raad wijst af het gedane verzoek en verklaart de aanvraag tot herziening niet-ontvankelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1344

Zaaknummer: 16/01332

Rechters: A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman en M.J. Borgers

Advocaten: H.M. Dunsbergen

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Falende causaliteitsklacht in zaak waarin vuurwerkbom werd opgehangen aan flitspaal.

Het middel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat de ‘explosie (...), met de zich daarbij voorgedane gevolgen, door de handelingen van de verdachten redelijkerwijs aan de verdachten [is] toe te rekenen’.

Het hof heeft op grond van het voorgaande geoordeeld dat tussen het handelen van de verdachten en het letsel dat bij de slachtoffers is ontstaan een zodanig verband bestaat dat het letsel redelijkerwijs als gevolg van de bewezenverklarde gedragingen aan de verdachten kan worden toegerekend, waarbij het hof mede in aanmerking heeft genomen dat voor de verdachten was te voorzien dat anderen zich met het explosief zouden bezighouden en daarbij mogelijk een fysieke stimulus op het explosief zouden uitoefenen. Dat oordeel is toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt in zoverre.

De bestreden uitspraak houdt in dat het hof de verdachte de verplichting heeft opgelegd tot betaling aan de Staat ten behoeve van de benadeelde partijen [slachtoffer 1], [slachtoffer 2], [slachtoffer 3] en Politie Hollands Midden van respectievelijk € 68.250, € 11.026,46, € 402 en € 869,35 bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door respectievelijk 345, 90, 8 en 17 dagen hechtenis.

Ingevolge artikel 36f lid 5 Sr in verbinding met artikel 24c lid 1 Sr dient de rechter bij het opleggen van de verplichting tot betaling aan de Staat van een som gelds ten behoeve van het slachtoffer voor het geval dat noch volledige betaling noch volledig verhaal van het verschuldigde bedrag volgt, te bevelen dat vervangende hechtenis zal worden toegepast. Die vervangende hechtenis mag in een geval als het onderhavige waarin sprake is van samenloop als bedoeld in artikel 57 Sr, op grond van artikel 60a Sr in verbinding met artikel 24c lid 3 Sr ten hoogste een jaar bedragen.

De Hoge Raad zal zelf de duur van de vervangende hechtenis verminderen in die zin dat is voldaan aan het wettelijk bepaalde maximum van een jaar.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de bij de aan de verdachte opgelegde verplichtingen tot betaling aan de Staat bevolen vervangende hechtenis, bepaalt dat het aan de Staat te betalen bedrag van € 68.250 ten behoeve van [slachtoffer 1] bij gebreke van betaling en verhaal wordt vervangen door 309 dagen hechtenis, bepaalt dat het aan de Staat te betalen bedrag van € 11.026,46 ten behoeve van [slachtoffer 2] bij gebreke van betaling en verhaal wordt vervangen door 50 dagen hechtenis, bepaalt dat het aan de Staat te betalen bedrag van € 402 ten behoeve van [slachtoffer 3] bij gebreke van betaling en verhaal wordt vervangen door 2 dagen hechtenis, bepaalt dat het aan de Staat te betalen bedrag van € 869,35 ten behoeve van Politie Hollands Midden bij gebreke van betaling en verhaal wordt vervangen door 4 dagen hechtenis en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1334

Zaaknummer: 15/00033

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: G.G.J. Knoops en M. 't Sas

RECHTSPRAAK

Burgemeestersbenoeming Roermond: medeplichtigheid door een uiteindelijk voor benoeming voorgedragen kandidaat aan schending van geheimhoudingsplicht door wethouder Roermond die de vertrouwenscommissie adviseerde.

Het middel komt op tegen de kwalificatie van het bewezenverklaarde als medeplichtigheid aan het in artikel 272 Sr bedoelde misdrijf.

Voor zover het middel berust op het standpunt dat het hof blijkens de bewezenverklaring het enkel aanhoren en aannemen van geheime informatie voldoende heeft geacht om als hulpverlening bij of tijdens het misdrijf aan te merken, mist het feitelijke grondslag, zodat in zoverre het middel niet tot cassatie kan leiden.

Het middel komt onder meer op tegen het oordeel van het hof dat de in de bewezenverklaring omschreven informatievervalsing aan de verdachte niet valt onder het begrip beraadslagingen als bedoeld in artikel 61c Gemeentewet.

Het hof heeft geoordeeld dat de geheimhoudingsplicht als bedoeld in artikel 61c lid 2 Gemeentewet ziet op de gehele procedure van de vertrouwenscommissie, 'vanaf het moment van instellen van de vertrouwenscommissie door de Raad tot het moment van het uitbrengen van verslag van haar bevindingen door de vertrouwenscommissie aan de Raad en aan (destijds) de Commissaris van de Koningin'. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste uitleg van genoemde wetsbepaling en in het bijzonder niet van de daarin voorkomende term 'beraadslagingen'.

Het hof heeft geoordeeld dat ook het verschaffen door de in artikel 5 van de Verordening vertrouwenscommissie van de gemeente Roermond genoemde personen, onder wie de adviseur van de vertrouwenscommissie, van informatie over de vragen die gesteld zouden worden tijdens het sollicitatiegesprek met de vertrouwenscommissie, valt onder de in artikel 61c Gemeentewet bedoelde geheimhoudingsplicht. Gelet op hetgeen onder 4.3 is overwogen geeft dat oordeel – tegen de achtergrond van de in de onder 2.3 weergegeven overweging vermelde omstandigheden – niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

De klacht faalt derhalve.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1330

Zaaknummer: 15/03956

Rechters: A.J.A. van Dorst, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: J.W. Heemskerk

Wetsartikelen: 272 Sr

RECHTSPRAAK

Beklag tegen beslag op onder cliënt van verschoningsgerechtigde in beslag genomen geheimhouderstukken.

Advocaat-generaal A.E. Harteveld heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel klaagt dat de rechtbank ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd, heeft geoordeeld dat de in beslag genomen facturen, creditnota's, e-mails en brieven 'voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend'.

Ingevolge artikel 98 Sv mogen bij personen met een bevoegdheid tot verschoning als bedoeld in artikel 218 Sv zonder hun toestemming brieven of andere geschriften tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt, niet in beslag worden genomen. Wel mogen, zoals volgt uit artikel 98 (thans) lid 5 Sv, ook zonder hun toestemming in beslag worden genomen brieven of geschriften die voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend, nu dergelijke brieven en geschriften geen object zijn van de aan bedoelde personen toekomende bevoegdheid tot verschoning.

Wanneer de verschoningsgerechtigde zich op het standpunt stelt dat het gaat om brieven of geschriften die noch voorwerp van het strafbare feit uitmaken noch tot het begaan daarvan hebben gediend en waarvan kennisneming zou leiden tot schending van het beroepsgeheim, dient dit standpunt door de organen van politie en justitie te worden geëerbiedigd, tenzij redelijkerwijze geen twijfel erover kan bestaan dat dit standpunt onjuist is. Het oordeel of dit laatste het geval is komt in eerste instantie toe aan de rechter-commissaris, bij voorkeur na overleg met een gezaghebbend vertegenwoordiger van de beroepsgroep van de verschoningsgerechtigde (zoals de plaatselijk deken van de Orde van Advocaten of de Ringvoorzitter). Voor zover dat noodzakelijk is mag daartoe door de rechter-commissaris van de desbetreffende stukken worden kennisgenomen (vgl. HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA0434, NJ 2014/12). Indien de rechter-commissaris – bijvoorbeeld in verband met de aard of de omvang van de in beslag genomen stukken of gegevens – niet in staat is zelf dat onderzoek te verrichten, zal hij het daarheen dienen te leiden dat het onderzoek wordt verricht door een zodanige functionaris en op zodanige wijze dat is gewaarborgd dat het verschoningsrecht niet in het gedrang komt.

De rechtbank die naar aanleiding van een op de voet van artikel 552a Sv ingediend klaagschrift moet oordelen over de vraag of in beslag genomen brieven of geschriften voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend, zal zich daaromtrent aan de hand van de stukken en het onderzoek in raadkamer een eigen, zelfstandig oordeel moeten vormen. Voor zover dat noodzakelijk is voor de beoordeling van het klaagschrift, mag de rechtbank eveneens van de betreffende stukken kennisnemen. Het vorenstaande geldt evenzeer voor de situatie waarin de rechtbank naar aanleiding van een op de voet van artikel 552a Sv ingediend klaagschrift moet oordelen of zich zeer uitzonderlijke omstandigheden voordoen op grond waarvan het belang dat de waarheid aan het licht komt, moet prevaleren boven het verschoningsrecht (vgl. HR 15 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA0491, NJ 2007/300).

De vraag of een in beslag te nemen of in beslag genomen stuk 'voorwerp van het strafbare feit uitmaakt' of 'tot het begaan daarvan heeft gediend' laat zich niet in het algemeen beantwoorden, maar is in het bijzonder afhankelijk van de aard van het in beslag te nemen of in beslag genomen stuk en de aard van het delict dat zou zijn begaan door de (rechts)persoon jegens wie de verdenking is gericht, alsmede de feitelijke gedragingen die hem in dat verband worden verweten (vgl. HR 5 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:8).

Gezien de aard van het verschoningsrecht zal de beklagrechter bij de beoordeling daarvan de nodige behoedzaamheid in acht moeten nemen. In ieder geval moeten de door de hem vastgestelde feiten en omstandigheden zijn oordeel dat het in beslag genomen stuk 'voorwerp van het strafbare feit uitmaakt' of 'tot het begaan daarvan heeft gediend', kunnen dragen.

Gelet op het voorgaande is het oordeel van de rechtbank dat al de in beslag genomen stukken voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend, ontoereikend gemotiveerd. Daarbij neemt de Hoge Raad in het bijzonder in aanmerking dat uit hetgeen de rechtbank heeft vastgesteld omtrent de aard van de (grote hoeveelheid) in beslag genomen stukken ten aanzien waarvan een beroep op het verschoningsrecht is gedaan niet zonder meer kan worden afgeleid dat al die stukken voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en verwijst de zaak naar de Rechtbank Gelderland, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1324

Zaaknummer: 15/05824

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en A.L.J. van Strien

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 98 Sv en 218 Sv